

Naročnina

Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za
inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S fedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirano
pisma se ne sprejemajo - Uredništvo
telefon št. 2050, upravnništvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Čekovni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Ceneoglasov
1 stolp, peti vrsta
maloglasov po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vsilica po 10 Din
Pri večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Za ohranitev dokazanih dobrin

Namera, da se prepovedo ali onemogočijo zasebne šole, je zlasti v današnjih razmerah tako zgrešena, da moramo vedno znova opozarjati na škodo, ki bi zadela državo s prenehanjem zasebnih šol. Da se ta škoda prav razume, je treba na kratko podati statistiko zasebnih šol v Sloveniji.

Vseh zasebnih osnovnih in meščanskih šol je v Sloveniji 25, ki imajo v 109 razredih 5152 učencev in učenk. Za vzdrževanje vseh teh šol je plačevala država okoli 800.000 Din, občine pa okoli 2000. Leta 1924. pa je država znižala svoj prispevek za polovico in plačuje sedaj le 400.000, torej za eno šolo niti 1400 dinarjev mesečno. In med temi so šole tudi s 780 učenkami. Jasno je, da bi morala država po odpravi teh šol ustanoviti državne in prevzeti vse stroške za njih vzdrževanje. Da potem država ne bi mogla več shajati z izdatkom 400 Din mesečno za eno šolo, je jasno, vsaj bi samo en učitelj veljal več. Ze iz fiskalnih vzrokov torej ne kaže odpravljati zasebnih šol.

A tudi iz čisto tehničnih razlogov je odprava zasebnih šol nemogoča. V Ljubljani obiskuje zasebne šole 1468 deklic, v Mariboru 637, v Celju 780 (pri čemur mestne zasebne šole niso štete). Z odpravo zasebnih šol bi prišli v velikansko zadrego, ker so vse ostale šole itak prenatrpane. Vprašanje, kam z vsemi temi deklicami, je pač tako močno, da mora takoj ponehati vsako govorjenje o odpravi zasebnih šol.

Vse te zasebne šole pa niso šole, ki bi nastale šele včeraj, temveč so to stare šole s krasno tradicijo in lepo zgodovino. Med njimi so šole, ki so že stare nad 200 let in od katerih je bila n. pr. Vnanja šola pri Uršulinkah 170 let tudi edina dekliška šola v Ljubljani. Skupaj 50.000 žen je vzgojila ta šola in dobro jih vzgojila, o čemur najlepše pričča vzoren sloves slovenske matere, ki se je skoraj dve stoletji vzgojevala le v tej šoli. Ta zanosna tradicija teh šol je zaklad, ki ga treba spoštovati, ne pa lahkomiselno zapraviti. In da je ta zaklad res vreden spoštovanja, dokazujejo tudi učni uspehi, ki so bili doseženi na teh šolah. Na večini vseh teh šolah je vedno izdelalo nad 90 odstotkov učenk in to tudi sedaj, v žalostnih poveljnih razmerah. Zlasti sijajne uspehe pa morejo pokazati zasebne šole z internati, kjer dosegajo učni uspehi tudi sto odstotkov, kakor n. pr. v notranji zasebni dekliški šoli pri uršulinkah. Te izredne uspehe je nadzorstvena oblast tudi priznala in vsaka teh šol je prejela že celo vrsto pohval od šolske oblasti. Še bolj očitni pa so uspehi zasebnih srednjih šol, če jih primerjamo z uspehi, ki so bili doseženi na državnih šolah. Tako je bilo v letu 1928. po vseh slovenskih časopisih vse polno člankov o naravnost žalostnih rezultatih na srednjih šolah, ko je padlo po 50 in tudi več odstotkov dijakov. V istem času pa je na zasebni gimnaziji v Št. Vidu padlo od 300 dijakov 28, torej niti 10 odstotkov.

Bilo bi pa tudi čudno, če ne bi bil na zasebnih šolah doseženi dobri učni uspehi. Na zasebnih šolah poučujejo le popolnoma kvalificirane moči, šolski pripomočki teh šol so prvovrstni, a tudi prostori vsaj tako dobri kot v drugih šolah. A kar je glavno, je zavest, ki jo imajo vsi voditelji zasebnih šol, da morajo biti njih šole boljše, ker drugače ne vzdrže konkurence z državnimi, ker izgube drugače najmočnejši argument za svoj obstoj. Ta duh, ki vlada v zasebnih šolah, je neprecenljiva vrednost in koristen tudi za državne šole, ker ustvarja zdravo in plodono tekmovalnost.

Samoposebi se razume, da se vse zasebne šole strogo ravna po državnih predpisih, da je na vseh zasebnih isti učni načrt, ko na državnih. S tem je odvzet tudi zadnji vzrok za neprijazen nastop proti zasebnim šolam.

Da je šola dobra, je odvisno od štirih činiteljev: od prostorov, ki jih ima na razpolago, od učnih načrtov, knjig in drugih pripomočkov, od učiteljsstva in od staršev. Da so vse zasebne šole brez razlike glede prostorov, učnih načrtov in šolskih pripomočkov vsaj na tej višini, ko državne, je brez dvoma. Enako je tudi kvalifikacija učiteljsstva na vseh šolah enaka.

Ena razlika pa vendarle obstoja. Zasebne šole polagajo večjo važnost na versko-nravnstveno vzgojo in ravno v tem je njih prednost. Kaj pa je danes, po vsej težki moralni dekadenci, povzročeni od vojne, važnejše od npravnstvene vzgoje. Saj bo ves narod propadel, če ne bo krenila mladina na pot npravnstve-

Reforma našega šolstva

V pridobljene pravice in obstoječe stanje zakon ne bo posegal

Belgrad, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Glede srednješolskega zakona smo dobili danes v prosvetnem ministrstvu naslednje avtentične informacije. Stilizacija zakona je načelno in v podrobnostih gotova, podpis pa se je odložil radi tega, ker je treba urediti še neke formalne stvari. Zakon se vsled popravkov, ki jih je v zadnjih dneh doživel, na novo prepisuje in bo tekom jutrišnjega dneva formalno potrebnim prepis gotov. Zatrjuje se, da bo zakon podpisan tekom jutrišnjega, oziroma pojutrišnjega dne.

Danes dopoldne in popoldne so bile sprejete v pravosodnem ministrstvu zastopnice Narodne ženske zveze iz Zagreba. O dolgotraj-

nih razgovorih o reformi šolstva, ki so jih imele udeležence v ministrstvu, smo dobili informacije, da se jim je zagotovilo, da je vse v redu. V stare, že pridobljene pravice in obstoječe stanje zakon ne bo posegal. V tem oziru lahko ostanejo vsi krogi popolnoma mirni.

Danes je prispela v Belgrad deputacija iz Petrinje v zadevi ukinitve tamošnje gimnazije. Vodil jo je bivši minister dr. Nikić. Deputacija se je zglasila v prosvetnem ministrstvu in posredovala, naj bi se dekret o ukinitvi gimnazije v Petrinji preklical. Tudi iz ostalih krajev, kjer so bile ukinjene gimnazije, prihajajo deputacije.

Obsodba komunističnega agitatorja

Eno leto zapora radi razširjanja komunističnih letakov

Belgrad, 30. avg. Danes dopoldne se je vršila pred državnim sodiščem za zaščito države razprava proti Ferdu Hofmanu, strojnemu ključavničarju iz Broda na Savi. Hofman je obtožen, da je širil letake komunistične vsebine. Obtoženec je na današnji razpravi, kakor tudi tekom preiskave, popolnoma priznal svoje delo. Nekega dne, ko se je po končanem delu preoblekel, je opazil v notranjem žepu svoje jope več letakov. Segel je v žep ter videl na nekem letaku besedo »ujedinjenje«. Ker je bilo vsega skupaj kakih 10 letakov, je

6 letakov razdelil med prisotne. Takoj nato pa so ga prisotni opozorili na pravo vsebino teh letakov, nakar je preostale letake sežgal. Te njegove izpovedi se popolnoma krijejo s pričevanjem prič, kakor je zabeleženo v protokolihi v njihovem zaslišanju pred policijskimi oblastmi. Obtoženca brani odvetnik Uglješa Jovanović. Po kratkem posvetu je sodišče obsodilo Hofmana na eno leto zapora s tem, da se mu všteje 47 dni, ki jih je prebil v preiskovalnem zaporu.

Za zblížanje med Bolgarijo in Jugoslavijo

Sofija, 30. avg. (AA.) Današnji popoldanski listi pripisujejo seji parlamentarnega odbora za zunanje zadeve ter izjavam, ki jih je podal na tej seji bolgarski minister zunanjih del Burov, velik pomen.

Sofija, 30. avg. (AA.) Včeraj je obiskal ministra zunanjih del Burova angleški odpravnik poslov v Sofiji Dodge.

Sofija, 30. avg. (AA.) Bolgarski minister zunanjih del odpotuje v nedeljo zvečer v Zenevo.

Sofija, 30. avg. (AA.) Na seji parlamentarnega odbora za zunanje posle je minister

zunanjih del Burov danes dopoldne podal velik ekspozé o zunanjepolitičnem položaju Bolgarske. V svojem govoru se je podrobno dotaknil odnošajev med Bolgarsko in Jugoslavijo, zlasti pa s položajem po izmenjavi zdnjih not. Zato je Burov govoril o pripravi za Zenevo ter izrazil nado, da bodo našla vsa sporna vprašanja med Jugoslavijo in Bolgarsko v kratkem svoje pravilne rešitve. Seja je trajala od 10 do 13 in so ji prisostvovali vsi člani odbora, s izjemo Malinova in Milova, ki sta bila odsotna.

Prisrčen sprejem predsednika „Fidaka“

Belgrad, 30. avg. (AA.) Z današnjim simplonskim ekspresom je prispel v Belgrad g. Achille Reisdorf, predsednik Fidaka. Na postaji so ga pozdravili predstavniki jugoslovanske sekcije Fidaka, zastopniki združenja rezervnih oficirjev in bojnikov, belgijski poslanik na našem dvoru g. Delcoigne in drugi. Vojaška godba je zasvirala belgijsko himno. Po pozdravnih govorih je g. Reisdorf, obkrožen od belgijskih bojnikov, odšel v hotel »Srpski kralj«.

Belgrad, 30. avg. S simplonom je prispel danes v Belgrad pariški publicist in velik prijatelj našega naroda Jaques Hennelles. Na postaji so ga pozdravili zastopniki centralnega presbiroja in Avale.

nega življenja. Zato pa tudi pravimo, da je baš v tej posebnosti zasebnih šol njih največja prednost.

To čutijo in spoznavajo tudi starši in zato pošiljajo svoje otroke v vedno večji meri v zasebne šole. Starši hočejo, da se njih otroci nekaj nauče, a da se v svetu ne izgube, da jih ne zlomijo izkušnje velemestnega življenja. Ravno v zasebnih šolah, vsled njih versko-nravnstvene vzgoje pa vidijo ono jamstvo, ki bo obvarovalo njih otroke pred zablodami moderne dobe. S tem pa je dosežen oni četrti činitelj, ki je pogoj dobre šole, to je sodelovanje šole in staršev.

V vsakem oziru izpolnjujejo tako zasebne šole vse svoje dolžnosti in vse svoje obveznosti, zakaj torej nastop proti njim? Vsak nastop mora imeti vsaj majhen zmisel, vsaj majhno utemeljenost, toda nastop proti zasebnim šolam nima prav nobene podlage in zato se tudi sam od sebe obsoja. Samo razburja ljudi in jemlje voljo do dela, nikomur pa ne prinaša nobene koristi in najmanj državi.

Zakaj torej vsa ta namera, zakaj vse to razburjanje ljudi, ki ovira gradnjo in ki je po 6. januarju že celo napačno in neumestno!

Rotschild pride v Slovenijo

Belgrad, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Znani bankir Rotschild je odpotoval na obisk v Jugoslavijo, kjer bo obiskal predvsem Dalmacijo in Hrvaško Primorje. Prve dni meseca septembra se bo Rotschild mudil v Sloveniji ter se bo na Bledu zadržal delj časa, kjer bo najbrž imel sestanek z našim finančnim ministrom.

Za znižanje cene kruhu

Zagreb, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Danes je mestna občina pozvala zagrebske peke, da znižajo cene kruhu. Občinsko predstojništvo je sicer mišljenja, da pekov ne more prisiliti, da znižajo cene kruhu, in je zato peke samo opozorilo, da ne pretiravajo cen, ker je znano, da so cene žita razmeroma nizke.

Spremembe v zagrebski operi

Zagreb, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Potrjujejo se vesti, da je ravnatelj zagrebske opere Friderik Rukavina premeščen k velikemu županu. Za vršilca dolžnosti ravnatelja je postavljen Oskar Smodek, dirigent v operi. Nadalje se postavlja za dirigenta tudi Krešimir Baranović. Današnja »Riječ« prinaša vest, da bo vpokojen tudi dramski ravnatelj Vladimir Treščec, toda ta vest še ni potrjena.

Praški župan v Splitu

Split, 30. avg. (Tel. »Slov.«) V Split je prišel praški župan dr. Baxa, da sprejme svoje soprogo, ki pride v kratkem z večjim izletom češkoslovaških dijakov iz Prage.

Nemški izletniki na Jadranu

Sušak, 30. avg. (AA.) Na Sušak je te dni prispela skupina Nemcev, ki je štela 80 članov. Nemški izletniki so prispeli na našo dalmatinsko rivijero, kjer ostanejo nekaj časa. To je že druga skupina nemških izletnikov, dočim je prva skupina s 108 člani že v Južni Dalmaciji. Nemški izletniki se bodo vračali v Nemčijo preko Benetk in Severne Italije.

Aretirani Jugoslovani v Trstu

Pariz, 30. avg. (A. A.) Nocojšnji »Temps« objavlja vest, da so italijanske oblasti v Trstu aretirale večje število Jugoslovancev. Te aretacije opravičujejo italijanske oblasti s špijo-nažo.

Zakon o ljudskih šolah pred VZS

Belgrad, 30. avg. (AA.) Vrhovni zakonodajni svet je imel danes sejo od 16. do 19.30 ur, ki je razpravljala in zaključila načelno razpravo o zakonskega načrta o osnovnih šolah. Razprava v podrobnostih se bo nadaljevala jutri ob 16.

Nova naša ladja „Triglav“

Belgrad, 30. avgusta. (A. A.) Jugoslovanski Lloyd, d. d. je te dni prevzel v ladjedelnic v Sunder landu na Angleškem svojo najnovejšo trgovsko ladjo. Ta ladja, ki bo uvrščena v njegovo trgovinsko floto, ima 11.000 ton. S tem je jugoslovanska zastava zaplapolala na trgovski ladiji, ki bo bila v ponos in diko tudi največjim pomorskim podjetjem. Še istega dne je ladja, ki je dobila ime »Triglav«, krenila v Chile. V isti ladjedelnici bo v kratkem dograjena tudi druga ladja za jugoslovanski Lloyd z imenom »Avala«. Na ta način bo naša trgovska mornarica povečana skupno za 22.000 ton. Ti dve ladji sta stali okroglo 50 milijonov dinarjev. Gradnja obeh teh ladij v Angliji je že en dokaz za izvršne odnose, ki vladajo med našo državo in Anglijo. Doslej je Jugoslavija dobavila iz angleških ladjedelnic večje število trgovskih in potniških ladij v skupni vrednosti nad eno milijardo dinarjev, kar predstavlja za naše razmere veliko gospodarsko transakcijo. »Triglav« bo natovoril v Chile nad 10.000 ton salitra, ki ga bo prepeljal deloma v Aleksandrijo, deloma pa v naše luke. Iz Gruza bo »Triglav« ponovno krenil v Južno Ameriko, to pot pa s tovorom lesa. Ta tovor bo eden največjih, kar jih je kedaj kaka trgovska ladja prepeljala v Južno Ameriko. 7a »Triglav« bo do natovorili 14.000 kub. m. lesa.

Naši novi podmornici

Toulon, 30. septembra. (A. A.) Danes bo sta prispeli semkaj podmornici »Smeli« in »Osvetnik«, ki sta bili zgrajeni za jugoslovansko vojno mornarico.

Zanimanje Angležev za našo državo

Split, 30. avg. (Tel. »Slov.«) 17. septembra prideta v Dalmacijo angleška prekomorska parnika »Grandi« in »Arandola«. Oba bosta pripeljala po nekaj stotin angleških izletnikov.

Poljedelski minister v Osjeku

Belgrad, 30. avg. a. Minister poljedelstva dr. Oto Frangeš je nocoj odpotoval na razstavo v Osjek.

Spremembe v upravnih službi

Belgrad, 30. avg. a. Za velikega župana raške oblasti v 2/I je postavljen Vidvoje J. Mišević, dosedanji veliki župan zetske oblasti. Za velikega župana osješke oblasti je imenovan v 2/I Anton Perković, veliki župan dubrovnike oblasti. Za generalnega inspektorja notranje uprave ministrstva notranjih del je postavljen v 2/I Zivojin J. Budimirovič, veliki župan raške oblasti. Vsi v isti skupini in kategoriji po potrebi službe. Za velikega župana zetske oblasti je postavljen v 3a/I Milivoje A. Momčilović, brigadni general v p., za inspektorja ministrstva notranjih del v 3/I Jurij H. Kučić, dosedanji veliki župan osješke oblasti v isti skupini in kategoriji po potrebi službe. Za velikega župana dubrovnike oblasti pa je postavljen v 3/I Dušan J. Popović, generalštabni polkovnik v p.

Popust za solunski velesejem

Belgrad, 30. avgusta. (A. A.) Grška vlada je odobrila 50 odstotni popust na grških železnica za vse razstavljalec in posetnike velikega vzorčnega sejma v Solunu. Razstavljalci in obiskovalci se morajo izkazati na solunski postaji z legitimacijami solunskega sejma.

† Ivo Vojnovič

Belgrad, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Danes ob 10 dopoldne je umrl v sanatoriju »Živković« pesnik Ivo Vojnovič. Bolehal je že od lanskega leta. Poslednja dva dni je bil v agoniji in je pripovedoval, da se nahaja zdaj v Zagrebu, zdaj v Dubrovniku, zdaj v kakem drugem hrvaškem kraju. Posebno si je želel, še enkrat videti cerkev sv. Vlahu. Tekom današnje noči so truplo pokojnega Vojnoviča prenesli v cerkev Kristusa Kralja v Krunski ulici, kjer bo tekem jutrišnjega dne ležalo na odru.

Kratko poročilo iz Belgrada javlja da je preminul dne 30. t. m. v tamošnji bolnici v dvaindesetletnem letu svoje starosti po dolgi mučni bolezni, tekem katere je popolnoma izgubil vid, pesnik Ivo Vojnovič. — Eden najizrazitejših predstavnikov srbohrvaškega slovstva, v nekem oziru celo najizrazitejši, je zaključil svoje zemsko delo. Prav za prav je bil Vojnovič Dubrovničan in kot tak je živel v posebni tradiciji tega svojstvenega mesta — eden poslednjih dubrovniških književov, po poreklu torej poslednji potomec slavne republike sv. Vlahu. Vsa njegova osebnost je izžarevala sijaj te slave in radi tega tudi nikoli ni imel svoje domačije ne v srbski, ne v hrvaški književnosti, ampak oslajal je — zvest svojemu narodu — Dalmatince in se prav posebej Dubrovničani tudi kot pesnik. Tudi v tem oziru poslednji izraz dubrovniške pesniške veličine, poslednji potomec iz Gunduličevega duhovnega pokolenja. Rodil se je v mestu sv. Vlahu dne 9. oktobra 1857, šole je potoval v Dubrovniku in Splitu, vseučilišne študije pa je dovršil v Zagrebu. Najprej je služil na Hrvatskem v sodni službi, nato v administrativni službi v Dalmaciji. Od leta 1907—1911 je bil dramaturg zagrebškega Narodnega kazališta, od l. 1914. do svoje smrti pa je bavil edino le z literaturo. Med vojno so ga avstrijske oblasti zaprle, iz šibeniškega zapora pa je bil prepeljan v zagrebško bolnico, kjer je izgubil eno oko.

Njegove »Novele« so povečini romantičnega značaja, tudi njegov mladostni roman »Stari grise« je plod bujne, romantične domišljije. Toda že v tej »lapadski povesti«, kakor jo imenuje, vidimo njegovo izredno sposobnost karakterizacije ter osnove povsem dramatičnega zapletljajja, ki jasno pričajo o pravi Vojnovičevi umetniški domeni, ki je drama. Poleg Branislava Nušića je Vojnovič najplodovitejši avtor dramskih del v srbohrvaškem slovstvu. Po začetniški »Psihe« je že z igro »Ekvinocije« doživel ne le ogromen odskri, temveč tudi pristno umetniški uspeh, kajti že v tem delu zasledimo največje vrline njegovega pesniškega talenta, ki so se v naslednjih delih vedno izraziteje kazale: povsem svojstveno, impresionalistično podajanje tragične življenja ter hkrati neka prav direktna vez z realnostjo, ki ponekod spravi brutalno razbiča dejanje. Rojen dramatik, je seveda posebno spreten v vzlanju dramatičnega konflikta ter v karakterizaciji svojih oseb. Z »Dubrovačko trilogijo« je postavil nesmrten spomenik svojemu rodnemu kraju, njegovo razpadajočo veličino v mladi nepokojljivih prizorih zatona. V epopeji »Smrt majke Jugovici«, ki je njegovo najslavnejše delo, se pojavlja v njegovem svetu nov element, ki je za vse njegovo poznejše delo posebno značilen: simbolizem. Simbolično lice ima tudi »Gospodja sa sunekrotom«, s katerim delom je zaslovel Vojnovič po svetu. Ob balkanski vojski je zraslo »Lazarevo vaskresenje«, v katerem najdemo lahen povratek k prvotni obliki Vojnovičeve tragedije »Ekvinocije«, a že naslednje delo »Imperatrix« je docela simbolično in čisto pesniško. Najzrelejši in nekako umetniško najdovršenejši v ravnesju, ki ga je Vojnovič našel med realizmom in simbolizmom, je pa njegovo poslednje dramsko delo »Makarate ispod kupla«, v katerem se nam razodeva vsa njegova velika pesniška moč.

Njegov slog je dovršen in po obliki ga moramo primerjati edino le z D'Annunzijem, s katerim ima mnogo sličnih potez. Jezik mu je poln pesniških prispodob, katere dajejo celo posameznim besedam svoj poseben pomen. Je pa tudi prepleten s pristno dubrovniškimi izrazi, ki mu dajejo rahlo ekzotičen značaj. Njegove vizije so edinstvene in po svojem posebnem obilježju vedno markantne. Sočnost njegove dikcije je v srbohrvaškem slovstvu nedosežna. — Bavi se je tudi s kritiko in pisal je refleksije, ki so izšle zbrane z raznimi — tudi avtobiografskimi — drobci v knjigi »Akordic«. — Njegova dela so prevedena v nemščino, francosko, italijanščino, češčino in še na druge jezike. Slava njegovemu spominu! s. š.

Grška spomenica turški vladi

Atene, 30. avgusta. (A. A.) Atenska agencija poroča: Danes je grški odpravnik poslov v Angori izročil turški vladi memorandum grške vlade, ki prinaša odgovor grške vlade na zadnjo turško noto. V tem memorandumu pobija Grčija trditve turške note, da bi bila kdaj pristala na izplačilo kake vsote Turčiji pred pričetkom pogajanj kot nekaj njihov pogoj in čije višina bi se naj naknadno ugotovila. Grčija predlaga dalje, naj se sestavi nevtralna mešana komisija z nalogo, da reši med Turčijo in Grčijo z direktnimi pogajanj neresljiva vprašanja. Grška vlada izraža na kraju nado, da bo Turčija osvojila predlog o nevtralni mešani komisiji.

ad grška spomenica

Atene, 30. avgusta. Atenska agencija poroča: Odgovor, ki ga bo dala turška vlada na grški memorandum, še ni znan, vendar pa se splošno veruje, da Turčija ne bo mogla odkloniti predloga grške vlade o nevtralni mešani komisiji, ker je to v bistvu stari turški predlog.

Proces proti dr. Tuki

Praga, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Proces proti dr. Tuki traja sedaj že štiri tedne. Zasluskevanje priči je končano, tako da so se danes začeli čitati zapisniki in drugi spisi. Razprava se bo nadaljevala v ponedeljek. Sodba se bo razglasila okoli 20. septembra.

Vojašnica zgorela

Praga, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je bila na zahodnem Češkem huda nevihta. V Staabu je strela udarila v tamošnjo vojašnico, ki je kljub prizadevanju gasilcev in vojaštva pogorela. Škoda je precejšnja.

Vse države so doprinesle žrtve za mir
Sporazum v Haagu — Za angleško-francosko prijateljstvo
Določbe o izpraznitvi Porenja — Proti novi vojni in za poglobitev organizacije Društva narodov

Haag, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne se je na svečan način potrdil večeraj doseženi sporazum na haaški konferenci. Jaspar je bil na tej seji predsednik. Henderson je izjavil, da so Anglija, Francija in Belgija, ki so zasedle Porenje, skupno poslale Nemčiji pismo s tremi prilogami, v katerih so označene podrobnosti glede izpraznitve Porenja.

Nato se je prečitalo nemško potrdilo dogovorov. Potem so se slovesno podpisali dokumenti ob splošnem odobravanju in delegati so si podali roke. Henderson je nato še izjavil, da se je dosegel splošen sporazum o tako zvanem poravnalni komisiji, glasom katerega popolnoma zadostujeta za te namene obe locarnski komisiji. Ta listina se je potem podpisala, in sicer s strani Anglije, Francije, Belgije, Italije in Nemčije, ne pa tudi od Japonske. Končno je izročil Henderson belgijskemu delegatu Jasparju, zahvaljujoč se mu za njegov trud na konferenci, zlato polnilno pero, s katerim so se listine podpisale.

Slovesni zaključni akt političnega dela v Haagu se je izvršil, ne da bi se počakalo na kočni in zaključni uspeh finančnih posvetovanj. Finančna komisija pa se je med tem sestala že ob 11. Ta druga komisija haaške konference obstoja iz delegatov vseh navzočih 12 držav. Prvič po dolgem času so se torej pritegnili na oficiole konferenco tudi zastopniki malih držav. Ko je dr. Wirth zapustil sejo politične komisije, v kateri so se podpisale listine, je rekel nekaterim časnikarjem: »Sedaj nisem več minister zasedenih krajev, temveč minister osvobojenih krajev.« Briand je odpoval danes popoldne v Pariz, Henderson pa zvečer v Zenevo in Huysmans v Bruselj.

Izjave Hendersona

Haag, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Preden je Henderson odpoval v Zenevo, je dal časnikarjem izjavo o angleško-francoskih odnosih, v kateri je rekel: »Nekateri neodgovorni ljudje so smatrali, da se je v zadnjih tednih zdelo, da bo v bodoče glede sedanjih vlad Anglije in Francije nekako popustila dosedanja prisrčnost ali medsebojno zaupanje. Ker se je na naši haaški konferenci govorilo precej odkrito, so mislili, da bo na to sledila gotova hladnost, ali pa celo nekaka sovražnost med francosko in angleško delegacijo. Vsa ta domnevanja pa so absurda. Jaz sam zase in tudi za vse svoje ministrske tovariše v angleški vladi lahko rečem brez vsake izjeme, da gojimo željo, da naj vsa naša politika temelji na mednarodnem sodelovanju z vladami vsega sveta. Vemo pa, da tako sodelovanje, katerega se nadejamo, more roditi uspehe le tedaj, če bodo splošni odnosi med vladami prežeti z odkritosrčnostjo, zaupanjem in prisrčnostjo.«

»Mi želimo biti v takih odnosih z vsakim narodom, predvsem pa s svojim najbližjim sosedom Francijo, katere zasluge za splošno civilizacijo na zahodu radi priznavamo, kakor to tudi zasluži. Po Franciji smo zvezani z evropskim kontinentom. V vseh delih sveta imamo skupne interese, katere moremo pospeševati samo s skupno akcijo.«

Tekom teh tednov sem imel v Haagu ponovno osebno priliko, videti Brianda pri delu, in zdi se mi potrebno izjaviti, kako globoko cenim duha, s katerim se je s svojimi tovariši pokazal pri delu. Če bo Evropa preživela krizo, katero ji je zapustila svetovna vojna, bo to v velikem delu pripisati pogumu in odločnosti, katero je pokazal Briand pri zasledovanju nove politike, ki naj zbrši sovražstva in nesporazumljenja. Nadejam se, da bomo od sedaj sodelovali s svojim francoskim tovarišem in z zastopniki drugih prijateljskih narodov, da se zagotovi splošni sprejem obligatorne razsodišne stopnja (fakultativna klavzula) in izvede splošna pogodba za razorožitev, kar smo dolžni storiti, in organizirati

Angleške čete obvladujejo položaj
Zidov je bilo ubitih 150 — Cvetiča mesta opustošena — Strogo zatiranje nemirov

Jeruzalem, 30. avg. (Tel. »Slov.«) V sredo ponoči in četrtek dopoldne je bil mir tudi v Jafi in Jeruzalemu. Ameriški generalni konzul je svetoval ameriškim državljanom, naj zapuste Palestino. Vlaki, ki vozijo v Egipt, so prenapolnjeni. Gospodarsko življenje se je v splošnem ustavilo. Trgovine in banke so od popoldne dalje zaprte. Listi so še nadalje prepovedani. Nadomestujejo jih kratka poročila židovskega narodnega sveta. Skupno število ubitih Židov znaša med 110 in 150. Število ranjenecv pa je približno trikrat tolikšno. Število arabskih ranjenecv se ne more preceiniti, ker so Arabci svoje ranjence odnašali s seboj. Židovske vasi Moza pri Jeruzalemu ter Artuf in Hulda ob železnici Jeruzalem—Jafa in Kastinije so popolnoma porušene. Nekatero druge kolonije, med njimi bogati Ekron, so se morale na povelje vlade izprazniti. Ravno tako so se morale na povelje vlade izprazniti najmodernejša židovska predmestja v Jeruzalemu, kakor Talpiot, Beth Haklem in tri druga. Prebivalci teh predmestij so se morali s tisoč drugih Židov, ki so do sedaj stanovali v arabskih hišah ali okrajih, preseliti v židovski del mesta Jeruzalema. Tam so prenapolnjene vse hiše, kar daje povod za nadaljnje vznemirjanje. Višji angleški komisar Chancellor je dospel v Jeruzalem, vendar pa ostanejo na svojih mestih vsi uradniki, ki so krivi položaja, predvsem mufti in namestnik višjega komisarja Duke. Ustanovila se je neodvisna preiskovalna komisija juristov pod predsedstvom nekega nemškega odvetnika.

London, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Nacionalistična stranka v Bagdadu, ki obstoja v največjem delu iz mohamedancev, je poslala Macdonaldu brzojavko, v kateri protestira proti transtvu zionistov v Palestini, kar je posledica Balfourjeve note. Listi zahtevajo, da se mora opustiti politika nacionalne domovine za Jude.

Pariz, 30. avg. (A. A.) Iz Jeruzalema poročajo, da so angleške čete v Palestini sedaj tako jake, da lahko preprečijo nadaljnje »ere«. Obilasti preganjanje roparje brez usmiljenja ter postopajo proti kršiteljem reda z največjo strogostjo. Večarj sta bila ubita dva Arabca in dva Žida.

Zasedanje Sveta Društva narodov

Zeneva, 30. avg. Svet Društva narodov je imel danes svoj prvi sestanek pod predsedništvom perzijskega predstavnika Forughia. Delegati Masilli, Dalton, Bernsdorf, Sokal in Antoniadess so zastopali Brianda, Hendersona, dr. Stresemanna, Zaleskega in Titulesca. Svet je izvolil nove dopisne člane filanropskega komiteja. Po razpravi o poročilu higijenskega komiteja je podal Scialoja podrobno poročilo o ratificiranih pogodbah in konvencijah pod pokroviteljstvom Društva narodov. Angleški zastopnik Dalton je izjavil, da polaga mnogo na to, da se čimprej uveljavijo vse Društvu narodov predložene pogodbe. Prihodnja seja bo jutri.

Protesti židov

Pariz, 30. avgusta. (A. A.) Skupina francoskih cionistov je organizirala miting v znak protesta proti napadom od strani Arabcev in proti omahljivi politiki palestinske vlade. V sprejeti resoluciji apelirajo na čut pravičnosti angleške vlade. Gruha manifestantov je po mitingu krenila pred angleško poslaništvom, da bi protestirala proti neredu v Palestini. Policija je razpršila demonstrante z lahkoto, ad protesti židov

Newyork, 30. septembra. (A. A.) V Madison Squareu se je vršil velik protestni miting proti krvoprelitju v Palestini. Mitingu je prisostvovalo nad 20.000 ljudi. V resoluciji se zahteva takojšen odpust višjih uradnikov angleške uprave v Palestini, povračilo škode žrtvam arabskih napadov ter odkrita politična izjava angleške vlade o svojih bodočih ciljih.

Ukrepi franc. oblasti

Pariz, 30. avgusta. (A. A.) Iz Hajfe poročajo, da so francoske oblasti zaprle cesto med Hajfo in Bajrutom.

Komunistična zarota v Kini

Sanghai, 30. avg. General Čankajšek je večeraj jedva ušel zaroti, ki mu je stregla po življenju. Komunistični zarotniki so se ušulili v njegovo gardo in ga skušali v ugodnem trenutku ubiti. Več desetih najožjih prijateljev Čankajškega je bilo aretiranih. Komunistični zarotniki so imeli velikega podpornika v generalu Čangjusiangu.

Francosko-turška pogodba

Pariz, 30. avg. (A. A.) Iz Angore poročajo, da je bila podpisana turško-francoska pogodba o trgovini in plovidbi.

Nesreče

Pariz, 30. avg. Iz Amversa poročajo, da se je razletela tvornica ekrazita. Nesreča je zahtevala dve človeški žrtvi.

London, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Poroča se, da se je do sedaj ugotovilo, da je bilo pri veliki povodnji reke Inda 300 mrtvih. Ni še nobenega upanja, da bi vode kmalu padle.

18 otrok žrtve katastrofe.

Pariz, 30. avg. (A. A.) Iz Alžira poročajo, da se je tamkaj porušila stara stanovanjska hiša, v kateri je stanovalo 30 rodbin. Nesreča se je pripetila ponoči. Obstoja bojazen, da je katastrofa zahtevala mnogo človeških žrtve, med njimi 18 otrok.

Pariz, 30. avg. (Tel. »Slov.«) V Alžiru se je danes ponoči v pristaniški napravi popolnoma porušila štirinadstropna stanovanjska hiša, v kateri je stanovalo 22 delavskih družin. Tekom dopoldneva so potegnili izpod ruševin že 20 mrtvih in 40 ranjenih. Skupno število smrtnih žrtve se cení na 60 do 75 oseb.

Velika nesreča na morju.

Newyork, 30. avg. (Tel. »Slov.«) Blizu San Franciscu pri Pigeon Pointu sta v gosti megli trčila skupaj obrežni parnik »San Juan« in tovorni parnik »Dodd« od Standard Oil Company. Sunek je bil tako hud, da se je parnik »San Juan« takoj potopil. Od 100 potnikov in moštva ladje se jih pogreša 65.

Pariz, 30. avg. (A. A.) »Matine« poroča iz Orana, da se je tamkaj nek avtobus prevrnil v prepad in da se je pri tej priliki 16 oseb smrtno ponesrečilo.

Avtomobilska nesreča v Šmarju

Šmarje, 30. avgusta.

Nocoj okrog 7. ure se je pripetila v Šmarju na Dolenjskem avtomobilska nesreča. V smeri proti Ljubljani je vozil osebni avto tovarnarja Kristana iz Zapuži pri Lescab. V nasprotni smeri pa se je peljal s kolesom neki delavec iz Suštarjeve žage v Ljubljani, ki se je vračal z dela. Ker se delavec ni mogel pravočasno umakniti, ga je avto zadel in ga prevrnil ter mu prizadejal nad očesom 4 cm dolgo ter nad 1 cm globoko rano in najbrž tudi kake notranje poškodbe. Kolo, na katerem se je vozil delavec, je seveda tudi uničeno, dočim se je na avtomobilu razbila samo šipa. Ljudje iz bližnjih hiš so ponesrečencu nudili prvo pomoč, nakar ga je avto tovarnarja Kristana odpeljal v ljubljansko bolnico. Komisije bo dognala, kdo je kriv za to nesrečo.

Dunajska vremenska napoved. Pričakovati je, da bo lepo vreme trajalo še nekoliko dni.

Kaj je novega

Koledar

Sobota, 31. avgusta: Rajmund (Rajko), spoznavavec; Izabela, devica. Dan je dolg 13 ur in 30 minut in se je skrtil v mesecu avgustu za 1 uro 33 minut.

Škoj dr. Rožman med svojimi rojaki

Šmihel pri Pliberku, 28. avgusta.

Včeraj ob 7 zvečer je prispel sem v svoj rojstni kraj presvetli g. škof dr. Gregor Rožman. Prišli so tudi vsi duhovniki-domačini, ki so v tej župni cerkvi darovali svojo prvo daritev, katerih je deset po številu. Ti duhovniki delujejo v šestih različnih škofijah. K temu moramo še pripomniti, da sta umrla žal dva pridna bogoslovca France Čebul in Janez Krajger. V tej dobri fari župničuje že nad 20 let župnik g. Vintar, po celem Koroskem znan pod imenom Krvina. Za praznik sv. dr. Rožmanom se je Šmihel dostojno pripravil. Dekleta so ovenčala cerkev, fantje so postavili slavoloke in topiči so pokali. — Na predvečer se je poklonilo škofu slovensko gasilno društvo, pevski in tamburaški zbor mu je priredil podoknico. Zjutraj pa je prihajalo ljudstvo od blizu in daleč in Šmihel že dolgo ni videl toliko ljudstva kakor danes. Pred sprevedom v cerkev je gosp. škofa pozdravil najprej župan šmihelski, potem predsednik Izobraževalnega društva, nato pa se zastopniki Marijine družbe, tretjega reda in Marijinega vrta. Do solz je bilo ljudstvo ginjeno, ko jim je domačin delil svoj sveti Škofovski blagoslov.

V Jeruzalemu

se vrši na angelsko nedeljo, dne 1. septembra t. l., velik mladeniški tabor za organizirane in neorganizirane katoliške mladeniče iz dekanije Velika Nedelja in Ljutomer.

Kaj in kje je Jeruzalem? Jeruzalem je najvišji hrib svetovnoznanih jeruzalemskih in okoliških vinogradov med Dravo in Muro z najlepšim in najdaljšim razgledom čez Medžimurje in Prekmurje proti Madjarski do Blatnega jezera v prestolico staroslovanskega kneza in vladike Pribeine, in prek proti Gradcu in doli proti Carigradu na slavne panonske ceste starih Rimljanov ter dohode in dovoze krvočelnih Turkov, Ogrov in Kurucov. Tukaj, blizu Jeruzalema je tudi zgodovinski »Babji klanec«, ki še vedno pripoveduje o tistih junaških in premetenih jeruzalemskih ženah, ki so z visokih sten ob klancu z debelim kamenjem in vrelo vodo pobile oziroma zapodile v beg zadnje ostanke Turkov, in o tistem nežnem mladeniču skoraj otroku, ki je s puško zadel in usmrtil njihovega poveljnika. Ta hrib je dobil ime Jeruzalem od lepe podobe »Marije Matere sedem žalosti v Jeruzalemu«, ki je bila naslikana po vzorcu »Žalostne Matere« v hospicu nemškega viteškega reda v Jeruzalemu v Palestini, in katero so dali postaviti redovniki viteškega reda. Okoli leta 1199. je namreč ptujski grof Friderik s pomočjo viteškega reda premagal Ogre in v zahvalo je podaril zavzete kraje okoli Velike Nedelje, Ormoža in Središča nemškemu viteškemu redu.

Leta 1645. je razsajala v teh krajih smrtonosna kuga, ki se je ponavljala l. 1646. in 1647. Ljudstvo je obupavalo, molilo in delalo Bogu obljube. Ko je kuga po stoterih človeških žrtvah minula, je bila izpolnjena tudi velika obljuba pred jeruzalemsko Materjo sedem žalosti na hribu Jeruzalem, postavilo je hvaležno ljudstvo s pomočjo radodarnega radgonskega oskrbnika Janeza Drumličarja in njegove pobožne žene Marije Salome na mestu podobe krasno cerkvice v čast presveti Trojici in Mariji Materi sedem žalosti.

Vogelni kamen je bil položen 15. in 17. julija leta 1652., in na praznik sv. Uršule dne 21. oktobra istega leta se je v tej novi cerkvi brala prva

sv. maša. V začetku je bila samo blagoslovljena, posvetil pa jo je 26. aprila 1717 sekovski škof Jožef Dominik grof Lamberg.

Cerkvica je zdaj podružnica župnije Sv. Miklavž pri Ormožu, 1 uro hoda od železniške postaje Ivanjkovci ob Ormož—Ljutomer—prekmurški železnica, in pol ure hoda od Sv. Miklavža, je 18 metrov dolga, čez 7 metrov široka in čez 6 in pol metra visoka.

Dne 25. in 26. julija leta 1852. se je tukaj obhajala z največjo slovesnostjo dvestoletnica cerkve. Za to slovesnost je podelil sv. oče Pij IX. posebne odpustke, došlo je v procesijah od 15 do 18.000 vernikov, spovedovalo je prvi dan 8, drugi dan 13 spovednikov, obhajil se je razdelilo okroglo 4000, vsako uro je bila najmanj ena sveta maša, slovesno instrumentalno sv. mašo s krasnim petjem je vodil slavnoznani učitelj Jurij Schmidinger.

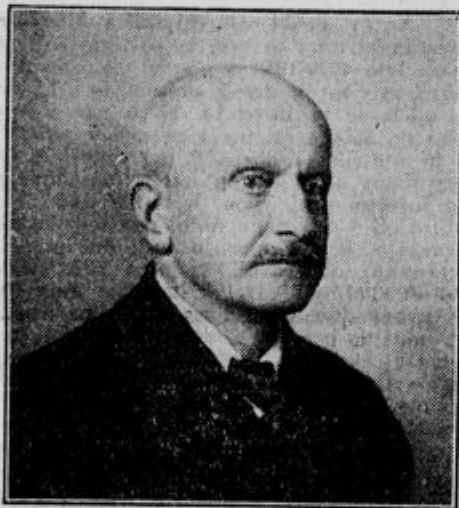
In jutri, na angelsko nedeljo, se vrši tukaj velik mladeniški tabor za dekanijo Velika Nedelja in Ljutomer, vodil ga bo Friderik Horvat, dekan velikonedeljski, cerkven govor in sv. mašo bo imel pomožni škof dr. Tomažič, o katoliški akciji bo govoril profesor dr. Hohnjec, o mladeniškem apostolatu dr. Janžekovič.

Dečji dispanzer v Št. Vidu nad Ljubljano

Prirojena dovzetnost Slovencev za kulturni napredek dviga deželo iz njenega mrtvila, širi prosvelo, krepeča zdravje in leči rane.

Tako se nam na deželi odvarja nov vir pomoči, ki nam bo bolne zdravil, zdrave pa varoval in ščitil in to je otroški dispanzer v Št. Vidu nad Ljubljano.

Naši kraji niso bogati, razmere so vsak dan težje, naš narod pa ne izgublja poguma, gre naprej. Živ primer je zdravstveno okrožje v Št. Vidu nad Ljubljano, ki s svojim čilim, podjetnim in agilnim načelnikom Antonom Belcem iz Št. Vida nad Ljubljano postavlja in odvarja naši mladini dom. Duša tega podjetja in oče ustanove g. Anton Belc kljub svojim 70. letom ni miroval, dokler ni



Anton Belc, ustanovitelj dispanzerja.

dosegel svojega cilja. Že v svoji mladosti je kazal izredne zmožnosti ter je sodeloval pri raznih kulturnih ustanovah. Bil je kot 17 letni mladenič tajnik Blaž Potočnikovce šentiviške knjižnice, ustanovil je Rokodelski dom t. j. zavetišče Sv. Jožefa. Kot načelnik gasilnega društva si je pridobil neprecenljive zasluge, prevzel je poročstvo za gasilsko orodje, napravil ubožnejšim gasilcem gasilsko obleko. Ne naštevamo njegovih zaslug, ki si jih je pridobil kot župan obširne občine, kot predsednik okrajne bolniške blagajne ljubljanske okolice, načelnik okrajnega cestnega odbora, predsednik županske zveze za Kranjsko itd. Dečji dispanzer je nov cvet v vencu zaslug g. Belca. Ustanovil ga je s sodelovanjem zavoda za zdravstveno zaščito mater in dece v Ljubljani in zdravstvenega okrožja.

Vladimir Perzyski:

V uniformi

Včeraj, v trinštiridesetem letu življenja sem oblekel prvič vojaško uniformo.

Ne zatajim drobnih ničurnosti. Ko sem stal pred ogledalom, zaklenjen v svoji sobi, sta me prevzela nenadoma strmenje in začudenje. Smatral sem se do tedaj za precej neestetskega človeka, nekoliko nerodnih kretenj. Mnogo mojih znancev je v meni vzdrževalo to zmotno domnevo. Toda v ogledalu sem ugledal tanko, vitko postavbo gibkih kretenj in s hladnim, odločnim izrazom obličja.

Z eno besedo — rojen Marsov sin.

Cez trenutek nato sem se znašel v mestu. Mračilo se je. In mogel sem se prepričati sam na sebi, kako osvežujoče vpliva uniforma na dušo. Nikoli v življenju se nisem imel za bolj jasnega; toda v tem trenutku, ko sem stal na križišču Kozje ulice in Krakovskega Predmestja, ni poznal moj pogum naravnost nobenih mej. Če bi se bila pojavila pred menoj boljšešvici baterija, bi jo bil nedvomno napadel, ne da bi trenil z očmi. Res je sicer, da je bilo malo verjetnosti, da bi se bila ob osmih zvečer pojavila na Krakovskem Predmestju baterija boljšešviki topov. Namesto tega pa me je neki izraelit, ki je stal na Kozji ulici, z nizkim glasom nagovoril, potem ko me je z vprašujočim pogledom premeril od nog do glave:

»Ali nimate civilnih hlač na prodaj, gospod? Jaz bi dobro plačal.«

Namesto odgovora sem ga preklel. Le ka-

* Ena izmed najvažnejših varšavskih ulic

ko si je to govedo moglo domisljevati, da sem jaz kedaj nosil civilne hlače!

Hitro pa mi je upadel pogum.

Nekaj korakov pred seboj sem zagledal silhueto častnika. — Treba bi bilo salutirati. Doma, pred ogledalom, sem delal to jako spretno. Poučili so me, da je treba pozdravljati s hitro, odločno kretnjo. Malo je manjkalo, da si pri teh vajah nisem izpahnil roke. Vendar je nekaj drugega, pozdravljati lastno podobo v ogledalu, in spet nekaj drugega, salutirati — na ulici, in to tujemu, neznanemu, resničnemu častniku. Prestrašil sem se in se obrnil sunkoma nazaj, delajoč se pri tem, kakor da z velikanskim zanimanjem ogledujem izložbeno okno prodajalne. Častnik je šel mimo, zdi se, da jih je šlo mimo še dvajset drugih, jaz pa sem se še vedno vdajal zamišljenemu premetovanju zavrtkov čaja in izbrane kavine primesi.

Tak umik je preznačilen za človeka, ki si je v dobi civilnega življenja ustvaril različne napačne pojme o »dostojanstvu« in se boji osmešiti se z nerodnim pozdravljanjem. In zato sem se tudi v naslednjem hipu obrnil k drugemu izložbenemu oknu in čez nadaljnjih deset minut sem z začudenjem ogledoval pisano podobo, ki je predstavljala človeka s kleščami, ki so mu ščipale jetra. Spodaj je bilo napisano: »Ali poznaš to bolečino?«

Končno sem se vendarle moral domisliti, da se je na ta način mogoče naučiti na pamet vseh trgovskih izložb, pri tem pa bi potreboval nekoliko dni časa, da bi prispel od Mickjevičevega spomenika do palače Bristol.

Bristol, Hotel Evropski, Lourse... Toda tamkaj se vendar vse tare »šarže! Sklenil

V ponedeljek bo odprl otrokom svoja vrata ter sprejemal bolne revne otroke v polikliniko v dopoldanskih urah ob ponedeljskih in četrtnih od 10 do 12, ob istih dnevih popoldne od 2 do 4 pa otroke z materami radi nasvetov glede prehrane, vzgoje, higijene in zaščite otrok.

Tramvaj v Šiško in na Vič

Ljubljana, 30. avgusta.

Na mestnem gradbenem uradu so javnosti na razpolago podrobni načrti o nameravani razširitvi cestne električne železnice na Vič in v Šiško. Ljubljansko občinstvo do sedaj še ni pokazalo kakšnega zanimanja za te načrte in kakor smo zvedeli na mestnem magistratu, sta si ogledala te načrte dosedaj le dva prizadeta posestnika, tretji pa je bil naš poročevalec. Ob tej priliki se je obrnil na ravnatelja mestnega gradbenega urada ing. Prelovška s prošnjo za pojasnila.

Na podlagi teh pojasnil se bo izvršilo razširjenje cestne električne železnice tako: Izhodišče novih prog bi bilo pri glavni pošti. Od pošte bo tekla nova dvotirna proga po Šelenburgovi ulici, Gradišću, Rimski in Tržaški cesti na Vič do cerkve. Proga bo dvotirna le do tobačne tovarne, najprej pa enotirna. Druga proga v Šiško bo tudi dvotirna in sicer do železniškega prelaza. Tekla bo sprva vzporedno s staro progjo po Dunajski cesti nato od Evrope po Gosposvetski cesti do prelaza. Tega bo tir presekal v isti višini in je zato od železniške oblasti že izdano dovoljenje. Od prelaza do Šiške bo proga enotirna. Kot zadnja postaja je bila sprva določena gostilna Križ v Zgornji Šiški, to je zadnja hiša v sklenjeni hišni vrsti na Celovski cesti. Tudi podrobni načrti so zaenkrat izdelani le do te hiše. Stvar pa je med tem že dozorela v toliko, da bo tramvaj prej ko ne vozil tudi — do Št. Vida. S tem bi ta proga dobila šele svoj pravi in polni pomen in bi bilo prebivalstvo, tako ljubljanskemu kakor tudi šentiviškemu, zelo ustrezno.

Po obeh novih progah bodo vozili novi, široki moderni vozovi in ne take škatle, kot jih sedaj vidimo po Ljubljani. Novi vozovi bodo imeli po 20 sedežev in 10 stojšč. Tudi tračnice bodo močnejše kot dosedanje. Dočim so te visoke le 14 cm, bodo nove 18 cm. Promet z novimi vozovi in na novih tračnicah bo boljši, hitrejši in ne bo treba potnikom toliko čakati. Sprva se bodo vozovi vrstili v presledkih po 12 minut, čim pa se proga nekoliko uveče, pa v presledkih po 6 minut. Na dosedanjih progah vozi tramvaj v presledkih po 7 in pol minute.

Hišnim posestnikom v Šelenburgovi ulici in v Gradišču se ni treba bati ropota. Tramvaj tam ne bo povzročal ropota, vsaj takega ne, kot ga povzroča dosedaj avtobusi. Tračnice bodo položene na velikih asfaltnih ploščah, ves ostali tlak pa bo izmenjan z lesenimi kockami. Posamezne tračnice bodo med seboj spojene avtogensko elektrotermično, tako, da tudi na stikih ne bo nikakega ropota. Vozniki bodo morali po Šelenburgovi ulici in v Gradišču voziti počasneje.

Malozeleniška družba, ki bo gradila obe progi in katere delnice so večinoma v rokah mestne občine, ima že zagotovljen kredit za zgradbo obeh prog. Vsi gradbeni stroški bodo znašali okoli 18 milijonov dinarjev.

Z delom bodo pričeli takoj prihodnjo pomlad, v obratu pa bosta novi progi že do oktobra l. 1930. Za 9. septembra t. l. pa je sklicana komisija, ki bo pregledala ves teren za obe progi.

Izračunana je tudi rentabilnost nove proge. Pri cestni železnici je ravno obratno kot pri avtobusih. Tramvaj spočetka stane prav veliko, vzdrževalni stroški pa so potem razmeroma majhni. V Ljubljani, kjer niso vse ceste tlakovane, je treba dati vsekakor prednost tramvajskemu prometu pred avtobusnim.

Tok bo dobival novi tramvaj iz mestne elektrarne, ki bo do oktobra 1930. povečana in ki bo

„SALONIT“
cementno azbestni škrlil
je najboljši material za pokrivanje zgradb

V nedeljo v Domžale!

Kamniško orlovsko okrožje in domžalska orliška srenja vabita na veliko prireditev dne 1. septembra v Domžalah. Ta dan poslavi domžalski odsek 20 letnico svojega obstoja in ta dan bo blagoslovljen nov odsekov prapor. Spored je: Ob 9 zbirališče v Društvenem domu. Pred sv. mašo blagoslovitev prapora. Ob 10 sv. maša, potem sprevod. Ob 13 skušnja, ob 14 litanije in ob 14 telovadba. Prireditelj je obvezna za vse člane, članice in naraščaj. — Odbor.

dobila v novi cestni železnici stalnega in velikega odjemalca za nove množine toka.

Z zgradbo novih prog do Viča in Šiške, oziroma Št. Vida, pa še ni zaključena izpopolnitev tramvajskega omrežja v Ljubljani. Za tema progama pride na vrsto še podaljšanje proge v Moste, na Dolenjski cesti do Rakovnika in Jelačina, dalje zgradba nove proge do pokopališča pri Sv. Križu. Kakor hitro pa bo urejeno vprašanje prelaza čez železniško progjo na Dunajski cesti, se bo gradila tudi proga na Ježico.

Tudi sedanje proge v Ljubljani se bodo izboljšale. Predvsem se bodo izmenjali dosedanja stari vozovi z modernimi in velikimi. Enako so slabe in nezadostne tudi tračnice, ki bodo istotako izmenjane z novimi, 18 cm visokimi.

Vsa znamenja torej kažejo, da se bo Ljubljana v vprašanju tramvajskega prometa končno le malo premaknila in napredovala. Prav je tako.

Osebnosti

★ **Umeščen** je bil v četrtek, 28. avgusta gosposod Franc Golob, kaplan v Ribnici, na župnijo Kostanjevica.

★ **Poroča**. V toplicah Dobrna se je poročila gd. Milica Karba, učiteljica v Konjicah z gosp. Lorberjem, uradnikom. Obilo sreče!

Solske vesti

★ **Državna realna gimnazija v Novem mestu**. Vpisovanje v I. razred bo 11. sept. od 9—12, v ostale razrede (II—VIII) za dosedanje učence tudi 11. sept. od 9—11. Učenci iz tujih zavodov pa se bodo vpisovali 12. sept. od 9—12. Pismeni višji teč izpit (naknadni in ponavljalni) se prične 9. sept. Novinci morajo prinesiti s seboj zadnje izpisevalno in krstni list, domači učenci pa zadnje izpisevalno. — Natančnejši podatki so objavljeni na oglasni deski v veži.

Druge vesti

★ **Položnice** za obnovo naročnine priložimo v jutrišnji številki »Slovenca« vsem poštanim naročnikom. Oni p. n. naročniki, ki imajo naročnino že poravnano, naj shranijo položnico za poznejše plačilo.

★ **Vse župne urade** prosimo, da jutri označijo vernikom, da bo v nedeljo, 8. septembra cerkev lurske M. B. v Rajhenburgu slovesno proglašena za baziliko. Obenem bodo blagoslovljene tudi nove orgle. Rajhenburško prosvetno društvo in Orel praznujeta ta dan svojo dvajsetletnico in priredita slavnostno akademijo s telovadbo. Železniško ministvo je dovolilo polovično vožnjo pod običajnimi pogoji. Polovična vožnja velja za dneve 7., 8. in 9. septembra. Te polovične vožnje se lahko poslužijo vsakdo. Na odhodni postaji kupi cel vozni listek do Rajhenburga in ga daj žigovati z mokrim žigom. V Rajhenburgu se bodo dobila potrdila o udeležbi. S tem potrdilom in z na odhodni postaji kupljenim voznim listkom se potem vsakdo pelje brezplačno domov.

★ **Pri deželnem in okrajnem sodišču v Ljubljani** so določene uradne ure ob delavnikih za čas od 1. do 30. septembra 1929 od 7 in pol do 12 in pol in od 16 do 18, a ob sobotah od 7 in pol do 13 in pol, za čas od 1. oktobra t. l. dalje pa od 8 do 12 ure in od 15 do 18 in ob sobotah od 8 do 14, ob nedeljah, dalje Velikonočni ponedeljek, Binkoštni ponedeljek, Telovo, ob Vseh svetih, 25. in 26. decembra od 9 do 12, ob ostalih praznikih pa od 8 do 12. Vložbe pa je odprto od 1. septembra t. l. naprej ob delavnikih od 8 do 12 in od 16 do 17, ob sobotah od 8 do 13 ure, ob nedeljah in zgoraj izrečeno navedenih praznikih od 9 do 12, ob ostalih praznikih pa od 8 do 12.

Tristan Bernard:

Izjave

G. dr. Saint-bracyja.

Tehtal sem dvestopetdeset funtov, in vsa sredstva za shujšanje mi niso nič pomagala. Tedaj mi je dal nek znanec, katerega je sam nebo poslalo, Vašo addresso, velenjen gospod doktor. Ubogal sem Vaš nasvet, uporabljal sem Vaš sistem »smiselne korakanja«, in po sedmih mesecih se mshujšal za štiriintrideset funtov. Z odkritosrčnim veseljem se Vam iskreno zahvaljujem.

Larthur, trgovski nameščenec.

G. dr. Henriju Dutarse-u.

Jaz podpisani Larthur, trgovski nameščenec, izražam tem potom g. dr. Henriju Dutarse-u svojo iskreno hvaležnost. Kot posledica napornih dolgih maršev so mi otekl gležnji in stopala. Moja dobra usoda je hotela, da sem se seznanil s pacientom g. dr. Dutarse-a. Po njegovem nasvetu sem vsak dan kopal tri ure noge v svinčeni vodi. Po šestih mesecih so oteklina popolnoma izginile.

Larthur, trgovski nameščenec.

G. dr. Trachetju.

Mrzle kopeli v svinčeni vodi, ki sem jih jemal tekom šestih mesecev vsak dan po tri ure, so mi povzročile težko bolelo dihalnih organov. Imel sem srečno misel, obrniti se na Vas, velpoštovani gospod doktor, in zahvaliti se imam Vašemu zdravljenju z elektriko, da je moja bolezen po preteku enega leta skoraj čisto ozdravljena.

Larthur, trgovski nameščenec.

★ Umrl je dne 24. t. m. v Gradu zadet od kapi g. dr. Fr. Sorn, koncipist drž. vlade v p. sin pokojnega mariborskega profesorja dr. Fran Sorna. Pred prevratom je služboval pri okrajnih glavarstvih v Mariboru in Brežicah.

★ Avtobusna proga (O. Žužek) Ljubljana—Skarucina—Vodice—Cerklje—Kranj obratuje od 1. septembra dnevno sledeče: Iz Cerkelj odhaja zjutraj ob 5.30, iz Vodice ob 6.00, iz Skarucine ob 6.10, v Ljubljano 6.45. Ob 7 se avto iz Ljubljane vrača ter prihaja v Vodice ob 7.45, v Cerklje ob 8.15, v Kranj 8.45. Nato: iz Kranja v Ljubljano ob 9.30, iz Cerkelj ob 10.00, iz Vodice 10.30, je v Ljubljani ob 11.15. Popoldne iz Ljubljane ob 13.15, pride v Vodice ob 14.00, v Cerklje 14.30, v Kranj ob 15.00. Se vrača iz Kranja ob 15.35, prihaja v Cerklje 16.05, v Vodice 16.35, v Ljubljano 17.20. Iz Ljubljane se vrača ob 18.30, prihaja v Smartno ob 18.55, v Skarucino ob 19.05, v Vodice ob 19.15, v Cerklje 19.45. Ob nedeljah in praznikih odhaja zvečer iz Ljubljane ob 17.30, ter prihaja v Cerklje ob 18.45; v Ljubljano se vrača iz Cerkelj ob 19.15, prihaja v Ljubljano ob 20.25. Se vrača še enkrat v Cerklje ob 20.30, prihaja v Cerklje ob 21.45.

Turisti, izletniki in obiskovalci jesenske razstave v Ljubljani se opozarjajo na ugodno zvezo zlasti ob nedeljah in praznikih.

★ Sprejem gojencev v topničarsko podčastniško šolo v Mariboru. Dne 1. oktobra se sprejme v topničarsko podčastniško šolo v Mariboru 200 gojencev. Natančni pogoji so na vpogled pri vseh vojnih okrožjih, okrajnih glavarstvih, županstvih in orožniških postajah.

★ Olajšava avtomobilistom pri potovanju v Avstrijo. Na iniciativno avstrijskega avtomobilnega kluba in tujsko-prometnih društev je avstrijska vlada odredila, da smejo izdajati avstrijske carinarnice na mejah za tuje avtomobile in motorna kola desetdnevno propustnico (Zehnadtagevermerkchein). Te propustnice veljajo za one avtomobiliste, ki pridejo le za deset dni v Avstrijo. Ti tudi ne potrebujejo nikakih triptikov ali »carnets de passages en douane« za svoja vozila.

★ Izlet praških dijakov v našo državo. Absolventi praške svobodne šole političnih znanosti pridejo 2. septembra na večji izlet v našo državo. Djakov bo nad 40 in se bodo v naši državi mudili več dni. V Jugoslavijo pridejo v znanstveno informativnih svrhah. Obiskali bodo mesta Belgrad, Zagreb, Sarajevo in Split.

★ Hotelso gibanje v Dubrovniku. Znani hotel Odak v Dubrovniku je bil prodan na javni dražbi za ceno 3.400.000 Din. Ta cena velja samo za poslopje in zemljišče. Do prodaje je prišlo radi spora med lastniki Odaka. Kupilo ga je društvo Riviera. To društvo namerava zgraditi tudi Zdraviliški dom in hotel s 500 sobami. Z zgradbo samo pa ne more še začeti, ker je nastal spor med državnim erarjem in dubrovniško mestno občino, čigavo je zemljišče...

★ Potres v Mostaru. V noči na četrtek je bil v Mostaru potres. Čutila sta se dva sunka in sicer prvi v sredo ob 21.05, drugi pa ob 23.02. Drugi potresni sunek je bil spremljan s močnim grmenjem pod zemljo. Oba potresna sunka sta imela središče kakih 15 km od Mostara. Škode ni bilo.

★ Sušak dobi elektriko z Reke. Kot smo že poročali, je bil nedavno sklenjen »Elektr. d. d.« na Sušaku in reško električno centralo dogovor, na podlagi katerega bo Elektra dobivala od reške centrale električni tok za Sušak za dobo petih let. Reška centrala bo oddajala tok tako za razsvetljavo kakor tudi za industrijo. Toka bo dovolj, tako da ga bo možno oddajati tudi nekaterim okoljskim krajem Sušaka. Elektra bo zgradila transformatorsko postajo, ki bo imela 600 HP. Ulična razsvetljava se bo mogla poljubno ojačiti. Postaja bo dogotovljena do novembra.

★ Milijard ni od nikoder. Ponovno smo že poročali, kako se v Sremu poteguje okoli 150 oseb z veliko dedščino brivca Nikole Bizoniča, ki je leta 1906 umrl v Londonu in baje zapustil ogromno premoženje petih milijard dinarjev.

★ Pri slabi prebavi, pomanjkanju krvi, shujšanju, bledici, obolenih žlezah, kožnih izpuščajih, tvorih — urejuje naravna »Franz-Josef-grenčica« izborna tako važno delovanje prebavi. Odlični zdravniki so se prepričali, da »Franz-Josef« vodo celo najnežnejši otroci lahko prenese. — Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

G. dr. Oskarja Blocku,

specijalistu za živčne bolezni.

Dolge mesece sem trpel na živčnih krizah, halucinacijah, nemožnosti spanja itd., povzročenih po zdravljenju z elektriko. Božja previdnost me je pripeljala k Vam, velece-njeni gospod profesor. Vaše zdravljenje z bromom je vse težave za vedno odstranilo. Dolžan sem Vam hvaležnost do svoje smrti. Larthur, trgovski nameščeneec.

G. dr. Henriju de Beaupilore.

Moje življenje v preteklem letu je bilo neprestan martirij. Moj želodec se je nahajal radi preobilnega zavživanja broma v takem stanju, da se mi je bilo bati najhujšega. Nibesa so se me usmilila in mi dala, da sem izvedel Vaše ime. Vaši predpisi za dieto, ki temeljijo izključno v prehrani s močnatimi jedmi, so mojo prebavo občutno izboljšali. Moja hvaležnost ostane neizbrisna. Larthur, trgovski nameščeneec.

G. dr. Beaumartinu.

Zelite imeti poročilo o uspehih vašega zdravljenja, da ga predložite medicinski akademiji. Tukaj je poročilo; ampak ne vem, če se Vam bo zdelo pripravno za Vaše namene. Pred enim mesecem sem se podal v vašo oskrbo; moja teža je bila zrastle zaradi izključno močnate prehrane na 325 funtov.

Svetovali ste mi dobiti konja in dnevno jhanjati par ur. V resnici se je moja teža pač zmanjšala tekom treh dni za sedemdeset funtov.

Da: za celih sedemdeset funtov. To sem pripravljen potrditi pred akademijo. Res, da je za razlago tega bliskovitega shujšanja potrebna pripomba, da imam samo še eno nogo. Pri prvem jahalnem poizkusu sem padeš s konja in morali so mi odrezati nogo. Larthur, trgovski nameščeneec.

Kakor je sedaj sporočilo jugoslovansko poslaništvo iz Londona, ni moglo niti v enem registru londonskih sodišč najti Bizoničeve dedščine. Poslaništvo se je nato obrnilo do prvega londonskega skrbstvenega sodišča in zahtevalo od njega potrebne podatke. Čim jih dobi, bo obvestilo o tem sodišče v Lirgu. Drugače pa v Londonu zelo dvomijo o Bizoničevem bogastvu, kajti če bi to res obstajalo, bi se državna oblast že davno pobrigala, da bi našla naslednika, kajti od tako velikih dedščin zahteva država 45 odstotkov. V Londonu ima veliko delavnico že nad 30 let neki Sava Malivuk, doma iz vasi Dobanovci. Ta je pisal, da je Nikola Bizonič umrl med vojno in ne leta 1906. Bizonič je tedaj ležal v neki bolnišnici in prosil prijatelje za podporo. Dalje je pisal Malivuk, da je Bizonič umrl v neki ubožnici ter da za seboj ni zapustil nič. Obenem ne veruje, da bi bil Bizonič tisti, ki je iznašel stroj za striženje. V Londonu je te dni odpotoval Jovan Serdič, stavbenik iz Belgrada, eden izmed nedvomnih dedičev pokojnega Bizoniča. V Lirgu pa je prišel neki advokat iz Washingtona, ki se je v imenu Maksima Bizoniča iz Newyorka interesiral za vso stvar. Tako se pulijo za milijone in milijarde, katerih skoro gotovo nikjer ni!

★ Praktični sadjar. Pisal Martin Humeč. Založila »Jugoslovanska knjigarnica« v Ljubljani. Cena vezanemu izvodu 80 Din. — To je krasna knjiga za vse, ki imajo kaj svoje volje in jo hočejo izkoristiti s sadjarje. Praktične nasvete je zbral v tej knjigi zaslužni nastanovitelj in urednik sadjarske izobrazbe v Sloveniji. Poleg jasnih, za vsakega sadjarja nujno potrebnih nasvetov, nudi knjiga mnogo lepih barvnih podob, ki so poklicane širiti preprosto spoznavanje sadnih vrst in škodljivcev sadnega drevja. Slike med besedilom pa pojasnjujejo tako izrazito zlate nauke, da se kar na pogled razumejo. Knjigo toplo priporočamo!

★ »Ilustracije«. Izšla je 8. številka »Ilustracije«, najlepše in najaktualnejše slovenske družabne revije. »Ilustracije« stalno napreduje ter častno izpolnjuje naloge, ki si jo je stavila. Osmo številko krase lepe slike, tako o škofu dr. Rožmanu, vseh važnejših družabnih, umetniških, športnih, gledaliških ter drugih domačih in svetovnih dogodkih. Naslovno stran »Slovenski milje« je risal slikar Cernigoi. Številka vsebuje tudi izvršne risbe slikarjev Čarga, Maleša, Globočnika, Kavčiča, Uršiča in drugih. B. Magajna priobčuje noveleto »Zilac«, nadaljuje se roman etc. »Ilustracije« toplo priporočamo!

★ Zbori. Revija za novo zborovsko glasbo. Ureja Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Lj. Zvone«. V tisku je četrti zvezek letošnjega letnika, ki prinese poleg književne priloge 4 slovenske narodne pesmi za moški zbor v priredbi Jos. Pavčiča in Alojzij Miheličev mešan zbor z organi »Daritev Marije«. — Pevska društva, pevski zbori, pevec in pevke ter prijatelji petja! Podprite »Zbore«, s številnimi naročami. Letna naročnina za Jugoslavijo 50 Din. Revija se naroča na naslov: Uprava »Zborov«, pevsko društvo »Ljublj. Zvone, Ljubljana.

★ Pozor lovci! Klub ljubiteljev brakov pošlje na mednarodno razstavo psov na Dunaju dne 14. in 15. septembra t. l. šest iskrskih brakov. V poštev pridejo samo taki psi, ki so bili tukaj že odklikovani z oceno: odlično. Pozivljamo svoje člane, da pse, ki bi jih hoteli poslati na Dunaj, prijavijo do 2. septembra t. l. pri podpisnem klubu. — Klub ljubiteljev brakov.

★ Specijalist za otroške bolezni Dr. V. Stacul zopet ordinira od 11 do 12 in od 3 do 5.

★ Jutri v Kašlju žepnjanje! V gostilni pri Gradu vozi vsake pol ure avtobus izpred Prešernove spomenika. Za dobro jedajo in pijačo je preskrbljeno. Prve pečenice! Za nedeljo in ponedeljek oskrbi godbo Radioval Ljubljana. Vstopnine nobene.

Ljubljana

Nočna služba lekarn:

Nočno službo imata dr. Trukoczy, Mesni trg 4 in Ramor, Miklošičeva 20.

○ Belgijska delegacija Fidaka je snoči pod vodstvom generala Pontusa potovala skozi Ljubljano na kongres v Belgrad.

○ Lichtenthurnov zavod: Vpisovanje v osnovno in meščansko šolo je 2. in 3. septembra od 8 do 12 šolske sveta maša bo 16. septembra, 17. septembra je reden pouk.

○ Klub primorskih Slovencev vabi vse svoje člane, da se udeležijo jutri, dne 1. septembra izleta k sv. Katarini. Iz Ljubljane se odpeljejo proti Medvodam z jutranjim vlakom ob 6.50, od tam pa gredo peš na hrib in se vrnejo čez Podutik nazaj v Ljubljano. Izlet je družabno-informativnega značaja glede na program v bodočem letu. — Tajnik.

○ Dve novi stavbi ob Rimski cesti. Dve stavbi, ki bosta ob enem trgovski in stanovanjski hiši, sta nenadoma začeli rasti iz tal ob Rimski cesti. Obe stavbi sta vogelni, obe dvonadstropni. Na oglu Rimske in Groharjeve ceste zida Stavbna družba vogelno stavbo za gospo Bohinjevo. V pritižju hiše bo lekarna, laboratorij ter prostor za zalogo, zgoraj pa bodo stanovanjski prostori. V pritižju bosta še dva trgovska lokala, v prvo nadstropje pa pride najbrže poštni urad. Spodnji kletni prostori bodo za razne potrebe lekarnarje. Stavba bo veljala približno 1 milijon dinarjev. — Nekaj dalje gradi Prva slovenska zidarska zadruga vogelno stavbo za Metko Lazarjevo, trgovko s pleteninami. Stavba stoji na oglu Rimske ceste in Ulice Rimske legije ter bo imela spodaj nekaj trgovskih lokalov ter delavnico za pletenine. Stavba bo dvonadstropna ter bo do prihodnje jeseni gotova.

○ Zgradba carinarnice. V pogajanjih med prizadeti čimtelji radi zgradbe poslopja carinarnice na Vilharjevi cesti je nastal zastoj. Mestna občina in železniška uprava se namreč ne moreta zediniti, kdo naj zgradi tir s tovarnega kolodvoru do strmine (rampe) pri carinarnici. Železniška uprava zahteva, da naj ta tir zgradi mestna občina iz sredstev, ki jih ji daje država pod naslovom kaldrmine. Mestna občina pa to odklanja in vztraja na stališču, da je kaldrmina določena le za tlakovanje prometnih cest, ki vodijo do carinarnice in pa za zgradbo carinarnice same, nikakor pa ne za zgradbo železniškega tira, ki je izključno le stvar železnice, zakaj ta bo tudi prejemala dohodke tega tira. Kdo bo potrebnosti zgradil, še ni znano, nikakor pa ne moremo verjeti, da bi radi take malenkosti padla v vodo že skoraj rešena in lepo uvedena akcija za zgradbo poslopja carinarnice.

○ Specijalist za otroške bolezni Dr. V. Stacul zopet ordinira od 11 do 12 in od 3 do 5.

○ Tudi gramoz pride prav. V Vegovi ulici nižajo sedaj cestni klanec. Pri tem odstranjujejo večje množine cestnega gramoz, ki prihaja mestni občini sedaj ravno prav. Steze v

novem delu tivolskega parka, onem med glavnim dvoredom in tivolskimi ribniki, so že dolgo potrebovale gramozo. Ker pa mestna občina prav težko kaj kupi, ji je odvisni gramoz v Vegovi ulici prišel ravno prav. Sedaj posipavajo z njim steze v tivolskem parku.

○ Pazi, kadar izbiráš nosača! — Natak Martin Mlakar iz Stajerskega je hotel v četrtek z nočnim vlakom odpotovati. V Strelški ulici je prosil popolnoma neznanega mladeniča, naj mu nese kovčeg na kolodvor. Ob 10 zvečer pa je zastoj čakal na kolodvoru na nosača s kovčkom. V temi se je nekje izgubil, Mlakar pa je mislil, da gre v drugi smeri proti kolodvoru, toda zlikovec s kovčkom se res ni ljubilo priti. In Mlakar je bil ob obleko in ob vse, kar je imel v kovčku. Škode trpi 2500 dinarjev.

○ Karambol s kolesom. Sinoči okrog šestih je vozila mlada deklica s svojim kolesom nizdol po Resljevi cesti. Vozila je pravilno in je tudi dajala znamenje z zvoncec — to so ugotovile priče iz tistih službojočih stražnik na križišču Resljeve in Sv. Petra ceste. Kljub temu se je po nesreči zgodilo, da se je mlada kolesarica zaletela v redovniško sestro, ki je tedaj ravno prekorajčila Resljevo cesto. Sestra je padla na tlak ter si nevarno pobila nos. Stražnik je bil hipoma pri sestri in jo je odnesel v lokal Medičeve trgovine. Od tam je tudi hotel poklicati rešilni avto, toda sestra je izjavila, da tega ni treba, nakar je sama zapustila lokal in se podala domov.

○ Iz policijske torbe. Mala Angelica Šurkova se je na Goljčevici igrala z nogometno žogo. Mimo je privozil posestnik B. iz Ižanskega in žoga je padla na njegov voz. Surovež je pogljal konje in ni hotel vrniti žoge jokajoči deklici. Ga bo že policija naučila manir. — Tatovi so se spravili še na ženska kolesa. Uradnik Pavli Ramovski je izginilo iz večje ljudske posojilnice 1000 Din vredno kolo. — Na Masarykovi cesti so se stegli delavci in eden je svojega tovariša precej zdelal po obrazu. Orožje pa mu je bilo — velik hišni ključ. — Na Friškovec so si ženske med seboj zelo »prijazne«. V barakah se med seboj obmetavajo kar z apnom. Policija je dobila o enem takem slučaju ovadbo.

Maribor

Glashena Matica v Mariboru sprejema za svoj zbor nove, že rutinirane pevke in pevce, ki so ob enem teoretično že naobraženi. Sprejem se vrši v ravnateljstvu Glasbene Matice, Aleksandrova 5, III. nadstropje, počeni od ponedeljka 2. septembra t. l. dnevno od 10 do 12, in od 16 do 18 ure. Glasbena Matica otvori v slučaju dovoljnega števila prijavitelcev tudi naraščajski tečaj za nerutinizirane in teoretično se neprilavljene pevke in pevce. Predpogoj za take prijavitelce je vsaj dober sluh in istotak glasovni material.

○ Na IV. deški osnovni šoli v Mariboru v Samostajski ulici se vrši vpisovanje šol. otrok za šol. leto 1929-1930 v ponedeljek, dne 2. septembra, in v torek, dne 3. septembra t. l., vsakokrat od 8 do 12 in od 14 do 16 ure v šolskih prostorih. Šolska sv. maša se vrši v ponedeljek, dne 16. septembra, ob pol 9. uri v stolnici. Otroci se zbero na običajen način četrte ure prej pred šolskim poslopjem. V torek, dne 17. septembra, ob 8 se prične redni pouk. — Starši se opozarjajo, da se morajo tudi oni otroci, ki nameravajo obiskovati vladno drž. moškega učiteljske ali pa razrede nemške manjšinske šole, predhodno vpisati na svoji matični šoli. Brez potrdila o tem vpisu je vstop v omenjene zavode nedopusten. — Šolski okoliš je nespremenjen. Določila o sprejemu izvenmariborskih otrok je že objavil krajevni šolski odbor. — Upraviteljstvo.

○ Mariborski krščanski socialisti (Strokovna zveza in sorodne organizacije) priredijo prihodnjo nedeljo, 1. septembra izlet v Puščavo pri Sv. Lovrencu. Tam bo ljudsko zborovanje z govori tovarišev prof. Prijatelja in tajnika Rozmana. Skupni odhod z vlakom zjutraj po peti uri z glavnega in koroškega kolodvoru. Prijatelji, dobrodošli!

○ Znano nekdanjo Senekovičovo gostilno pri Sv. Petru pod cerkvijo ob sedanji novi okrajni cesti je dal sedanji lastnik g. Božič — Priek na novo preurediti. Te dni je podrl tudi staro poslopje ob cesti in gradi na istem mestu novo moderno stavbo.

○ Nova okrajna cesta pri St. Petru do vrh hriba pri »Turški kapelici« je že popolnoma gotova. Vozniki se pritožujejo, da je podjetnik nasul na cesto predebela gramoz, a premalo peska. — Od 15. avgusta naprej se gradi pod vodstvom inž. Umeka tudi nova cesta iz Bresternece proti Sv. Križu.

○ Mariborčanom in okoličanom toplo priporočamo veliko invalidsko tombolo, ki jo priredi Udruženje vojnih invalidov v Mariboru v nedeljo, dne 8. septembra, ob poltreh popoldne na Trgu Svobode. Tombola bo v korist in podporo najrevnejšim vojnim žrtvam. Mariborski javnosti je danes sporočamo, da bo ta prireditel ena najlepših in bogatih dobrotkov, med temi je osem glavnih. Prva tombola je kompletno opremljena spalnica. Druga šivalni stroj. Tretja možko ali žensko kolo. Četrta kuhinjska oprema, Peta radio aparat. Šesta voz premoaga. Sedma ena klaftra drv. Osmo vreča fine moke. Razen tega pa še čez 500 manjših krasnih in vrednih dobrotkov. Z ozirom na to, ker je prireditel socialnega in dobrodelnega namena, se naproša vsa javnost, da to akcijo po svoji moči podpira in pomaga za čimvečji uspeh, zlasti prosimo cenjene podjetnike, trgovce in obrtnike, da nam pomagajo s prostovoljnimi prispevki ali dobitki in da gredo našim pooblaščenim nabiralcem na roko.

○ Zopet nov odvetnik v Mariboru. Odvetniško pisarno je otvoril v Mariboru g. dr. Ivo Šestan, rodom iz Središča. V Mariboru imamo sedaj okoli 40 advokatov.

○ Dr. Alfonz Wankmüller, dobroznani zdravnik, ki gre osobito revnim slojem na roko, je zopet začel ordinirati v Gosposki ulici št. 20.

○ V bližnji Svečini bo v nedeljo, 15. septembra, po večernih prosvetna prireditel »domovinski dan«, ki jo priredi mlado tamošnje prosvetno društvo. Dobro bi bilo, da se Mariborčani udeležijo te narodne prireditel v obmejni Svečini. Od Spatzkeja vozi avto ob enih, a od Črnege orlca ob trideset na eno do Gorje sv. Kungote, odkoder je samo trideset ure hoda do Svečine. Zvečer vozijo avtobusi iz Svečine v Maribor.

○ Otvoritev orlovskega telovadišča na »Livadi« v Mariboru se je preložila od 15. sept. na 6. oktober, ker se 15. septembra vrše kasaške dirke.

○ Borza dela v Mariboru išče nujno za takojšnji nastop službe: 1 pečarja, 1 bakrokotlarja, 1 krojača, 4 čevljarje, 3 mizarje, 1 pleskarja (dobro moč), 4 kuharice za Zagreb. Belgrad, Bitoli. 2 šivilji za perilo, 1 veziljo za Čelje.

Naznanilo V gostilni „Pod Lipo“

na Rimski cesti — bo v soboto 31. avgusta 1929 o priliki otvoritve na novo opremljenih lokalov odprto do 2. zjutraj. — K obilni udeležbi vabi ALBIN VRHOVEC, gostilničar.

○ Felberjev otok. Iz okoliških občin smo prejeli ta-le dopis: Sosedne občine Kamnica, Brosternica, Jelovec, Rožpoh in Sv. Križ so dne 25. t. m. sklenile s 35 podpisi sledeči protest proti rekviriranju Felberjevega otoka: 1. V seji mariborskega občinskega sveta dne 22. t. m. se je kot edini razlog navedel za to neprimerno rekviriranje, »da občina Kamnica izrablja mesto Maribor, ker tako drago prodaja gramoz!« Ugotovimo, da ta trditve ni resnična, zakaj gramoz ne more prodajati občina Kamnica, ker ga sama le kupuje, ampak prodal je gramoz privatni posestnik v Kamnici št. 19. — 2. V isti seji je izjavil drug govornik, da bo občina Kamnica zahtevala od kopalne karte 20 par davčine. Ker kopalnišče še ni dograjeno, občina Kamnica sploh ni mogla sklateti za to tozadnjih takšnih in je zato omenjena trditve istotako neresnična in neutemeljena. — 3. Razglaš se v »Večerniku« in v »Mariborcu« št. 19. »da se tako prepreči, da bi menda kamniška občina naložila na obiskovalce kopalnišča prevelike davčine« — oziroma se govori o »Exploitatione«. Tudi to javno poročanje o občini Kamnica energično zavračamo kot nesmiselno in neresnično, zakaj vsak lajik vendar ve, da so bile, so in bodo vse davčine v Kamnici vedno mnogo nižje nego v Mariboru, takse za karte pa so itak omejene v taksem zakonu. — S takšnimi nedokazanimi in z neresnicno podprtimi razlogi nam pač nihče ne more rekvirirati niti enega metra zemlje iz upravnega teritorija občine Kamnice, še manj pa 17 oralo! — (Opomba uredništva: Priobčujemo obrambno pojasnilo kamniške občine, da se tako silišča oba zvona.)

○ Otvoritev novih trgovin v Mariboru. V zadnjem času so bile na novo otvorene: a) trgovine z mešanim blagom: Srečko Ogrizek, Betnavska cesta 39, Anton Lincner, Meljska cesta 31, Katarina Herman, Krekova ulica 6; b) trgovine z motornimi vozili: Peter Keržič, Franciškanska ulica 13; c) veletrgovina konzerviranja rib, sočivja in sadja pod imenom »Mariborska konzerva« Ivan Pelikan, Miklošičeva ulica 6; d) veletrgovina z galanterijo na debelo: Kunsek & Gaspari, Kralja Petra trg 6; e) trgovina z lesom: Josip Govedič, Prešernova ulica 19; f) trgovina z železnino: Rudolf Pouh, Glavni trg 21; g) trgovina z tehničnimi predmeti: Josip Tichy, Slovenska ulica 16; h) trgovina z muzikalijami in glasbenimi instrumenti.

Celje

○ Jutri v Vojniki Ne samo orlovska mladina, ki jo itak kliče že bratska dolžnost, temveč vsi, ki mladini resnično dobro hočejo in z njo plemenito čutijo, bodo jutri zbrani v novem Orlovskem domu okoli novega prapora vojniškega Orla. Dopoldne je slovesen sprejem pri gostilni Vrečko v Arclinu, služba božja v župni cerkvi, blagoslovitev novega prapora, blagoslovitev Orlovskega doma in skušnja, popoldne ob 3 pa javen telovadni nastop na telovadišču, ki je prirejeno na sejmšču. Iz Celja vozijo vsake pol ure avtobusi od hotela »Evropa« med 8 in 9 zjutraj ter med 13 in 15 popoldne. Po končani prireditvi je obilno poskrbljeno za povratek v Celje z avtobusi.

○ Državna dvorazredna trgovska šola v Celju. Vpisovanje za šolsko leto 1929-30 bo 1. in 2. septembra, vsakokrat od 9 do 12 ure. Začetek pismenega končnega izpita bo v torek 3. septembra. Prošnje za pristupitev k temu izpitu je vložiti pri ravnateljstvu do 2. septembra do 12 ure. Otvoritev služba božja bo 6. septembra ob 9, pouk prične 7. septembra.

○ V celjski bolnici sta umrla: Dne 29. avgusta Dušana Alagič, 17 letna hčerka protijereja iz Sremskih Karlovcev, na posledici jetike. — Dne 30. avgusta Terezija Rakun, žena delavca iz Mozirja, stara 70 let N. v m. p.

○ Smola. Petnajstletni posestnik sin Franc Napret je dobil poželjenje po žlahtnih hrustkah. Speljal je 29. avgusta na drevo in po veji do sadu. Pa je bila veja slabo pripravljena na Franceljevo težo, zlomila se je, Francelj je štrbunknil na tla in to tako nerodno, da si je zlomil desno roko in moral v celjsko bolnico.

○ Sprememba pri GUZD v Celju. Poslovalnica Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Celju je že doslej uradovala za okroglo 10.000 zavarovalnic. S 1. septembrom se priključi celjski poslovalnici še konjska poslovalnica z okroglo 1800 zavarovalnic.

○ Predlog mestnega občinskega proračuna, kakor ga je izdelalo mestno načelništvo, je od 29. avgusta do vključno 11. septembra razložen v mestnem knjižnovodstvu ter si ga lahko občani ogledajo ob običajnih uradnih urah. V tem času sprejema mestno načelništvo tudi eventualne pripombe in pritožbe k predlogu proračuna.

○ Sestanek strelske družine v Celju. Strelske družine, ki jih imamo danes v vsakem mestu, v južnejših krajih pa tudi po vaseh, imajo namen nuditi navdušenim strelcem priliko za strelski šport, mlajšim moškim pa posebej nuditi šolo v streljanju in jih tako pripraviti za kadrovske rok. V Celju je bil tako društvo ustanovil sedanji general in skopljanski veliki župan Naumović, ki ji je tudi uspešno načeloval. Z njegovim odhodom je delo družine zastopalo. V sredo zvečer pa je sklical poveljnik 39. polpiska g. polkovnik V. Kostić bivše člane družine in lepo število častnikov v svrhu razgovora o pozitivni dela v strelski družini. Na sestanku je bil izbran sedemčlanski akcijski odbor, ki bo pripravil nadaljno delo in poskrbel, da se bo najkasneje do 15. septembra izvršil redni občni zbor družine. V akcijski odbor so stopili gg. polkovnik Kostić, major Vučinić, kapetan Slekovec, mestni nadgledar Rihteršič, magistratni uradnik Wagner, odvet kandidat Mejak in posojilniški uradnik Krajnc.

○ Iz gledališkega odseka Katol. prosvetnega društva. Na sestanku članstva predsedničjim je bil izbran štirčlanski odbor, ki bo v najkrajšem času sestavil pravilnik odseka, ki naj omogoči redno in uspešno poslovanje odseka. V odbor so bili izvoljeni gg. Marolt, Gradišnik, Essich in Peršuh. Vloge za Shakespearovega »Othello« so razdeljene in bo v ponedeljek dne 2. septembra ob pol 8 v prosvetnem tajništvu prva bralna vaja. Ponavljalna vaja za 1. dejanje Gogoljeve »Zemlje« je v sredo 4. septembra v Orlovskem domu, za 2. dejanje pa v četrtek ob pol 8 istotam. Novi člani in članice gledališkega odseka se vsak čas sprejemajo še v prosvetnem tajništvu na Cankarjevi cesti 4.

**Pridobivajte novih
naročnikov!**

Dopisi

Kranj

Trirazredna trgovska gremijska šola. Vpisovanje bo v nedeljo dne 1. sept. od 9—12 v upraviteljski pisarni. Novince (-ke) pripeljejo k vpisu šoli, odnosno njihovim namestnikom in prinese s seboj odpustnico, oziroma zadnje izpričevalo ter učno pogodbo. Učenci, ki so tukajšnjo šolo že obiskovali, pridejo lahko k vpisu tudi sami. Redni pouk prične v četrtek dne 5. sept. Podrobnosti razvidite z oglasa na vrhli osnovne šole.

Vič

Kino Društveni dom: V nedeljo, 1. septembra otvoritvena predstava »Kraljev kavalir«. Začetek ob 4 popoldne in 8 zvečer. Cene običajne, to je po 7, 5 in 3 Din. V soboto 7. in nedeljo 8. septembra film »Tom i Tom, detektiva«. Meseca septembra se bodo vršile kino predstave redno vsako soboto ob 8 zvečer in vsako nedeljo ob 4 popoldne in 8 zvečer. Vljudo vabimo!

Obnoveitev posvetitve Srcu Jezusovemu: V petek dne 6. septembra ob 8 zvečer v dvorani društvenega doma obnovitev posvetitve članov prosv. društva. Vljudo vabimo k tej nabožni prireditvi tudi vsa sorodna društva.

Ježica pri Ljubljani

Ne pustite se begati! Nekateri, ki hočejo nekaj posebnega doseči, so oznanili občni zbor Kmetijske podr. pred cerkvijo po devetih maši v nedeljo. To ne drži, ker je občni zbor edino pravilno sklical v družbinem glasilu »Kmetovalcu«. Tam pa je zapisano, da bo občni zbor po prvi maši ob sedmih v gasilnem domu dne 1. septembra, t. j. jutri. Ta občni zbor se bo vršil, ta je veljaven, tega naj se vsi udje udeležijo! Tisti, ki hočejo mešati in loviti zase koristi, ne poslušajte!

Nov lesen paviljon, okusen, prostoren, grade ob Dunajski cesti na Stirnovem svetu. Radovedneži sprašujejo, kaj bo v njem? Brivski mojster Doležal bo vanj preselil svoj brivski lokal, ker se mora iz starega izseliti.

Trbovlje

Škrlatinka v Trbovljah. Ta bolezen se zadnje čase pri nas hitro širi. V izolirnici leži 17 otrok bolnih in je bila iz Ljubljane poklicana na pomoč našim usmiljenkam še ena usmiljenka. Gnezdov bolezen je v Retju in Dobrni in 7 slučajev v Lokah. Distriktni zdravnik g. dr. Jenšterle se trudi na vso moč, da bolezen zatre. K razširjenju bolezni veliko pripomorejo stanovske razmere.

Občinski proračun za l. 1929. Končno je ministrstvo financ po intervenciji v Belgradu občinski proračun za l. 1929. odobrilo z malenkostno spremembo. Izdatkov izkazuje proračun 4.072.050 Din — ter se je dovolilo pobirati 126 odstotno določilo na vse direktne davke, ki niso prosti samoupravnih določil. Nadalje se dovoljuje občini pobiranje doklad od nastopnih konzumnih davčin: 150% občinska določila na drž. trošarino od vina, vinskega mošta in petioti. Od piva na hl 12,50 Din, na žganje in špirit 15 Din in poslano žganje po 7,50 Din.

Zimski bazen v novi obč. kopalnici. V spodnjem delu poslopja obč. kopalnice je razpoložljiv prostor v izmeri 4 x 6 m, kjer bi se lahko napravil mal bazen za zimsko kopel s toplo vodo. Ta prostor je bil prvotno namenjen za prhe, ker jih je pa že v pritličju poslopja 17, torej preveč, bi se izplačalo napraviti bazen za zimsko kopališče.

ČATEŽ POD ZAPLIZOM.

V nedeljo, 1. septembra bo v naši fari lepa slavnost: blagoslovljen bo nov društveni dom, ki so ga s trudom in z mnogimi žrtvami zgradili farani. Največje zasluge za novi dom ima pač gospod župnik Henrik Povše, ki se ni strahnil ne stroškov ne drugih zaprek. V kratkem času je vrtil moč sezidal fari novo, krasno cerkev, zdaj pa še društveni dom. Obenem z blagoslovitvijo, ki jo bo slovesno izvršil gospod pom. škof dr. Rožman, bo na Čatežu celodnevna prireditev trebanjskega orlovskega okrožja. Na zborovanju bo govoril urednik »Slovenca«, bivši poslanec Fr. Kremžar iz Ljubljane, ter dekan Tomažič iz Trebnja. Cerkevni govor bo imel pom. škof dr. Rožman.

RUSE PRI MARIBORU

Popravila na cerkvenih poslopih pridno napredujejo. Zunanost znamenite ruske cerkve je bila prenovljena že lansko leto, pravtako župnišče in kaplanija, pred kratkim je bila prenovljena podružnica bičanskega Zvečičarja na pokopališču, okoli pokopališča popravljen oziroma znova narejen nov zid, pravkar pa prenavljajo zidariji tudi notranjost farne cerkve v njenem spodnjem delu. Strop z znamenitimi štukaturami in slikami iz Marijinega življenja ostane zaenkrat nedotaknjen. Pravijo, da so vsa ta popravila bila potrebna. Glavne zasluge ima g. župnik, duh. svetovalec Ferd. Psunder. Vsa popravila izvršuje stavbeno podjetje Ivan Živic iz Maribora. Tako bomo znamenito rusko nedeljo (letos 15. sept.) praznovali v prenovljenih Rušah. Zvonovi nam še manjkajo. En sam žaluje v močnem zvoniku. Pa upamo, da jih bomo do prihodnje velike noči že imeli. V kratkem začnemo z nabiralno akcijo.

Sestrazredno ljudsko šolo z dvema paralelkama smo dobili letos v Rušah. Ker je pa šolsko poslopje za osem razredov mnogo premajhno, se bo vršil pouk predpoldne in popoldne. Kredit za novo ljudsko šolo je dovoljen. Na spomlad jo začnemo staviti in upamo, da bomo drugo jesen pričeli šolsko leto v novem poslopju.

SV. TOMAŽ PRI ORMOŽU.

Dne 15. septembra bo presvetli gospod pom. škof dr. Ivan Tomažič blagoslovil naš novi društveni dom. Ta dogodek bi radi čimbolj proslavili. V soboto, dne 14. septembra, bo ob 7 zvečer v domu orlovske akademije, v nedeljo ob pol 10 pa bo gospod škof v župnijski cerkvi maševal in pridigal, nakar bo blagoslovil društveni dom. Popoldne po večernih pa se bo vršil orlovski telovadni nastop.

Slovenska Krajina

Sprememba na sodnji v Soboti. Na lastno prošnjo sta premeščena kanclista Franc Bokalič v Kamnik in Ivan Rupnik k št. Lenartu v Slovenskih goricah. Na njuno mesto prideta Josip Koren in Stefan Puschauer, bivša orožniška narednika.

Kmetijska podružnica v Murski Soboti ima v nedeljo občni zbor, na katerem bo med drugim tudi predavanje g. živinozdr. referenta Zupanca o živinoreji, ki je glavna nanosa tukajšnjega gospodarstva.

Povečanje obrata. Ker je tiskarno »Panonija« kupil lastnik »Prekmurske tiskarne«, se bosta obe tiskarni združili. Za sprejem strojev »Panonija« so bili prostori »Prekmurske tiskarne« veliko premajhni, zato je začel lastnik zidati nove prostore. Zidarska dela bodo v nekaj dneh končana. Novi prostori bodo moderno urejeni in bo tiskarna lahko prevzemala tudi večja naročila.

Radio

1. propagandni koncert v Radio-Ljubljani. Današnji orkestralni koncert ob 17.30 priredi domača tiskarna »Slovenec«. Je to prvi tovrstni poskus propagandnih koncertov, ki jih je vpeljala Radio-Ljubljana v svrhu seznanjenja dobrih firm s široko publiko.

Programi Radio-Ljubljana:

Sobota, 31. avgusta: 10.00 Slovesna otvoritev velesejma. 11.00 Obisk zadrugne razstave na velesejmu. 12.30 Reprodukcijska glasba. 13.00 Časovna napoved, borzna poročila, reprodukcija glasbe. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 17.00 Koncert Radio-orkestra. 19.00 Delavska ura: Zavarovalni prispevek v našem delavskem zavarovanju, g. Josip Bole. 19.30 Obisk na svetovni razstavi v Barceloni, g. Bonač. 20.00 Prens iz Zagreba. 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Sobota, 31. avgusta 1929.

Belgrad: 12.45 Radijski kvartet. 13.30 Dnevne vesti. 17.30 Teta Bandić bere pravljice za mladike. 17.50 Radijski kvartet. 20.00 Gosp. Sava Todorović bere humoristič. nar. prip. 20.25 Radijski orkester. 21.25 Čas in dnevne vesti. 21.35 Th. Hoffmann: Čarobna moč glasbe. 22.00 »Francoski govorci, kom. v 1. del. 22.35 Radio-jazz. — Zagreb: 13.15 Plošče. 20.30 Lohka večerna glasba. Radijski kvartet Sidaky. 21.50 Dnevne in vremenske vesti. 22.00 Lohka večerna glasba. — Varšava: 12.05 Plošče. 16.30 Plošče. 20.30 Večerni koncert. 22.45 Plesna glasba. — Dunaj: 15.45 Popoldanski koncert. 19.00 Komorna glasba. 20.05 Čas in vreme. 20.10 Iz poljudnih oper. — Bruo: 12.20 Iz Bratislave: Opoldanski koncert. 17.45 Nem. oddajanja (koncert). — Langenberg: 13.05 Opoldanski koncert. 17.35 Popoldanski koncert. 20.00 Vesel večer. — Berlin: 14.00 Vojaška godba (plošče). 20.00 Iz koncertov (plošče). Nato do 0.30 godba k plesu. — Katowice: 16.20 Plošče. 20.30 Večerni koncert iz Varšave. 22.45 Godba za ples. — Toulouse: 12.45 Orkester. 13.55 Pesmi. 13.30 Solistični koncert. 20.30 Dunajski orkester. 20.45 Harmonika. 21.00 Fragmenti iz komičnih oper. 21.45 Godba za ples. — Stuttgart: 15.00 Zabavni koncert. 16.30 Koncert. 20.00 Pester večer. — Praha: 12.20 Iz Bratislave: Koncert. 16.30 Jazzband. 19.20 Prens iz praške opere: Nimfa. Opera A. Dvořaka. 22.25 Jazzband iz Joachimsthalu. — M. Ostrava: 12.20 Orkestralni koncert. 22.25 Iz Prage: Koncert iz Joachimsthalu. — Leipzig: 12.00 Plošče. 16.30 Koncert. 20.00 »Ali je g. Brown obsodbe vredne?« Slušna igra. Repriza. Do 0.30 godba za ples. 0.30 do 1.30 Nočna glasba (plošče). — Breslau: 16.30 Zabavni koncert. 20.15 Večerna zabava. 22.00 Godba za ples. Jazz.

Orel

Rajhenburg. Vse orlovske družine v Sloveniji obveščamo, da se dne 8. septembra, na dan velikih slavnosti, vrši tudi krasen telovadni nastop. Na sporedu so simbolične vaje (člani), orodna telovadba, proste vaje ter naraščaj z mladi. — Dovoljena je polovična vožnja. — Pridite bratje in sestre ta dan v »Slovenski Lurde, da postanete deležni milosti, ki jih deli Marija v naši divni lurski baziliki, obenem pa obiščite nas, svoje orlovske brate in sestre.

Cerkveni vestnik

Nova maša v Trnovem. Obsežna je trnovska fara, saj sega tja pod Rudnik, skoro do Krima in pože na Brezovico. Pa kljub svoji obsežnosti je imelo samo pet trnovskih župljanov novo mašo, odkar obstoja fara. Zadnji Trnovčan-novomašnik je bil g. Jos. Meze, salezijanec, ki je pel novo mašo 2. maja 1905. Doma je iz Črne vasi. Temu malemu tropu delavcev v Gospodovem vinogradu se bo pridružil v nedeljo, 1. sept. še šest trnovski rojak Krakovčan g. Rudolf Patě iz Družbe Jez. Zato hočejo Trnovčani to redko slavnost kolikor mogoče pristočno in slovesno praznovati. Na predvečer, v soboto, bo čarobna razsvetljava, umetniški ogenj pod osebnim vodstvom g. S. Markiča, praznično zvonjenje, streljanje in podoknica pevskoga društva »Krakovo-Trnovo«. V nedeljo pet minut pred 9 slovesen odhod svatov iz župnišča v cerkev. — Musica sacra ta dan: Rihar: Novi mašnik; Foerster: Veni Sancte Spiritus; Premri: Missa S. Josephi (z orkestrom); Introitus in Communio, korralno; Griesbacher: Graduale; Müller: Deus, ego amo te; Sattner: Te Deum; Kimovec: Tantum ergo. Službe božje sicer ob 5., 6., 7. in pol 8. uri.

II. vnanja kongregacija gospodičin pri uršulinkah ima jutri t. j. v nedeljo jutraj ob 6 skupno sv. obhajilo, popoldne ob 2 mesečni shod. Pridite vse. — Odbor.

Ljubljansko gledališče

Sobota, 31. avgusta: CIGAN BARON, opereta. Operno gledališče. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Nedelja, 1. septembra: UTOPLJENKA, komedija. Dramsko gledališče. Izven. Ponedeljek, 2. septembra: Zaprt. Torek, 3. septembra: CARMEN, opera. Gostuje tenorist Caravia. Lanski D-abonma. Sreda, 4. septembra: THEODOR & COMP., komedija. Dramsko gledališče. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Četrtek, 5. avgusta: EVGENIJ ONJEGIN, opera. Operno gledališče. Lanski A-abonma. Petek, 6. septembra: Zaprt.

LJUBLJANSKA OPERA.

Prva predstava za časa jesenske razstave bo v ljubljanskem gledališču v soboto dne 31. t. m. in sicer se poje melodiozna Strausova opereta »Cigan baron« z našimi najboljšimi operetnimi močmi v glavnih vlogah. Predstava je ljudska in velja za njo znižane cene.

V nedeljo zvečer 1. septembra pa se v prizori v ljubljanski drami Nestrojeva veseliga »Utopljenca« pri običajnih dramskih cenah.

Naše dijaštvo

IX. KONGRES »PAX ROMANAE«
Letošnji IX. kongres »Pax Romanae«, mednarodne zveze katoliških študentov, katere sedež se nahaja v Fribourgu v Švici, se vrši letos v dneh od 1. do 13. sept. v Španiji, glavno zborovalno mesto na b. Seville. Zveza španskih kat. študentov

Gospodarstvo

Pokojsinski zavod v letu 1928

Iz poročila Pokojninskega zavoda za namerščence je omeniti, da je bil lani uveljavljen nov pravilnik o draginskih dokladah. Rente so se po novem pravilniku radi valorizacije dvignile za 25%. Nadalje bistveno izboljšanje pokojninskega zavarovanja je bilo izvršeno z novelo septembra 1928, ko so se spremenili plačni razredi. Ta izboljšanja je bila nujno potrebna, ker so bili vsi zavarovalci s plačo nad 21.400 Din letno t. j. 62% ali 4850 vseh zavarovalcev zavarovani prenizko.

Glede naložbe imovine nava poročilo, da so se upoštevali predpisi: od 105,5 milij. je bilo naloženih v drž. papirjih 21,2 milij. Din, od tega samo 20,8 milij. 7% inv. pos. v nom. 24,15 milij. Din, v nepremičninah 21,8 milij. Din, v menicah 22,1, v hipotekah 24,3, v stavbah kreditih 5,4 milijonov; stanje posojila oblastem in občinam je znašalo 8,7 milij., na hišah nameščenec naloženo 2,1 milij. Din.

Število zavarovalcev je znašalo zadnja štiri leta:

	obv.	neobv.	vije daj.
1925	7550	169	561
1926	7380	160	487
1927	7791	220	480
1928	8686	283	472

Od vseh zavarovalcev odpade koncem 1928 na ljubljansko oblast 4591 (1927 4389), mariborsko 2106 (1898), splitsko 1239 (1135), dubrovaško 385 (292) in zetsko 82 (58), ostale 283 (220).

Predpisi in vplačila so znašali po oblasteh v milij. Din (pri predpisih vpoštevan tudi zaostanek iz leta 1927.):

oblasti	predpis	vplačila	zaostanek
ljubljanska	11,22	10,72	0,5
mariborska	5,48	5,27	0,22
splitska	3,82	3,28	0,54
dubrovaška	1,06	0,95	0,11
zetska	0,26	0,25	0,01

Zaostanek se je od 1927 na 1928 znižal na 1,6 na 1,4 milij. Din. Rentnikov je bilo 873 in je bilo izplačanih 9,9 milij. Din (1927 3,5 milij. Din). V oddelku za višje dajatve so znašali predpisani prispevki 0,4 (0,4) milij., število rentnikov pa 184 z rento 0,4 milij. Din.

Bilanca za 1928 izkazuje sledeče postavke (v milij. Din, v oklepajih podatki za 1927): pasiva: prem. rezerva 173,5 (151,8), lomb. posojilo 8,0 (6,0), pok. sklad 0,2 (0,2), sklad za kurzne razlike 1,6 (1,6), druga pasiva 3,5 (1,3); aktiva: blag. in poštna hran. 0,4 (0,2), dolžniki 72,3 (52,1), nepremičnine 21,8 (17,8), hiše nameščenec 2,1 (2,2), vredn. pap. 21,2 (19,9), neplač. drž. subvencija 0,2 (0,2), terjatve napram inoz. pok. zavodom 1,4 (1,4), dospeli zav. prispevki 1,4 (1,6), inventar 0,1 (0,1), druga aktiva 2,7 (2,1), vrednost prihranka na pribitkih za upravne stroške 33,2 (33,0), potreba sklada za izvršitev valorizacije rent 30,2 (30,2).

Gospodarski račun oddelka za obvezno zavarovanje pa izkazuje donos prispevkov 19,8 (18,1) milij., imovine 8,3 (6,9), zakoniti drž. prispevek 0,2 (0,2) in vplač. prem. rezervo 0,7 (1,2) milij. Prebitek, ki se porabi za potrebo kritja za valorizacijo rent znaša 44.527 Din; dajatve so znašale 0,7 (0,5), doklade 3,4 (3,1), povrnjenih je bilo 1,7 (1,5), upravnih stroškov 2,0 (1,7), obresti 1,2 (0,9), odpisi 0,5 (0,1) milij. Din. Gospodarski račun oddelka za neobvezno zavarovanje beleži 0,8 (0,7) prispevkov, 0,2 (0,2) obresti pri 0,05 (0,026) milij. izplačanih dajatve, 0,043 (0,052) povrnjenih prispevkov in 0,077 (0,064) milij. uprav. stroškov. Gospodarski račun oddelka za višje dajatve beleži pri prispevkih 0,4 (0,4) in obrestih 0,4 (0,4) milij. izplačil zav. dajatve 0,25 (0,22), povrnjenih prispevkov 0,013 (0,026) uprav. stroškov 0,041 (0,037) in drag. doklad 0,13 (0,12) milij. Din.

Hmeljarstvo v Dravski dolini

Ruše, 28. avgusta 1929.

Dravska dolina, zlasti okolica staroslavni Ruš, je zadnji teden zaživela ob veseli pesmi hmeljskih obralcev. Od vseh strani so se zgrnili, največ iz lepih Slovenskih goric in siromašnih Haloz, sama kmečka, želarska in nagornjaška dekleta. Samo, da se nekaj zasluži, da bo za naglavno židano pečo, za predpasnik, za dečva-obleko. Pa kako so pridna ta prielška dekleta! Po petnajst, dvajset, celo do trideset škafov naberejo na dan. Pa nabirajo od zore do mrake in ob skromni, večinoma suhi in mrzli hrani. Pa so veseno veselih obrazov in narodna pesem jih spremlja, v veselje in zabavo domačinov, ki niso znani kot dobri pevci. Po devet do deset kron zasluži posameznik od škafa nabranega hmelja.

Posedniki hmeljskih nasadov so z letošnjim prideikom v glavnem zadovoljni. Splošno je pridelek lepši in obilnejši od lanskega. Kupci se za enkrat še ne oglašajo. Kupčija se bo pričela šele tedaj, ko bo ves pridelek obran in posušen. Tudi cene so zaenkrat negotove, a lastniki hmelja upajo, da se bodo dosegle vsaj lanske cene, 30—40 Din za kg. Ves lanski pridelek je pokupljen, četudi brez dobikov.

Hmeljarstvo v Dravski dolini nima bodočnosti. Visoke cene hmelja pred par leti so mnoge zapeljale. Danes je drugače. Nič ne računa s tem, da bo od hmelja obogatel. Ljudje postajajo

uporabljati to priliko, da priredi za vse udeležence kongresa potovanje po Španiji. Zbirališče je San Sebastian, udeleženci pa si bodo na to ogledali po vrsti Escorial, Madrid, Toledo, Seviljo, Valencio in Barcelono. Poleg stanovskih vprašanj, ki tvorijo notranje delo kongresa, bo celotni kongres nosil enotno noto: »Vrednote katolicizma modernih kultur« »Pax Romana« šteje danes 26 včlanjenih študentovskih zvez iz 18 držav vsega sveta. Med včlanjenimi zvezami se nahaja tudi »Slovenska dijaška zveza«, ki jo bosta na kongresu zastopala kot oficijalna delegata predsednik Niko Kuret in II. podpredsednik Etbin Boje.

Prireditve in društvene vesti

Prost. gas. društvo v Smihelu pri Žužemberku naznanja, da bo v nedeljo, dne 1. septembra t. l., blagoslov nove, 15 konjskih sil močne motorne brigalne. Nato se vrši vrtna veselica, katere čisti dobitek je namenjen za novo brigalno. Vsi vljudo vabljani. — Odbor.

Vsaj dinar za Slovensko Stražo

po težki preizkušnji pametnejši. V orano zemljo sejejo rajši žito, da bodo imeli kruh. Novih nasadov danes ni opaziti, posestniki starih nasadov čakajo, da se bodo isti izrodili. Ljudje niso računali s tem, da tudi pridelovanje hmelja mnogo stane, da je treba sušilnice itd. V bližini Ruš smo dobili letos kar tri nove sušilnice, Scherbaumovo, Zidaričevo in Glaserjevo v kompaniji. Pa je težava, ker manjši posestniki težko pridejo na vrsto. Tako obriranje zraostja. — Ni torej rožnat položaj hmeljarstva v Dravski dolini. — a.

Pred otvoritvijo jesenske razstave. V petek je vladalo na sejmišču prav živahno vrvenje. Vršile so se zadnje priprave, razstavni material pa je že skoro ves v kajah. Največje zanimivosti bodo zbrane v razstavah: društva Zoo, pohištva ter v združni razstavi. Oficijalne slovesne otvoritve ne bo; dostop na sejmišče bo prost že ob 9; zadrugna razstava pa se odpre ob 10. Zadrugarje še posebej opozarjamo, da si morejo nabaviti permanentne vstupnice, ki jim omogočajo polovično vožnjo, pe znižanih cenah pri svojih zadrugah oz. zvezah.

Velika licitacija prago. Gl. ravn. drž. žel. bo dne 28. sept. vršilo licitacijo: 400.000 hrastovih prago, 185.000 bukovih prago ter 3678 kub. m kretniškega in mostovnega stavbnega lesa.

Likvidacija zavarovalnice »Kontinental«, a. d. v Belgradu, je končana. (Zavarovalnica je bila ustanovljena 1923; kapital 5 milij. Din.)

Borza

Dne 30. avgusta 1929

DENAR

V današnjem deviznem prometu sta se učvrstili devizi Praga in Trst. Promet je bil srednji in je v vseh zaklj. devizah intervenirala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2281,75 bl., Berlin 1354,50—1357,50 (1356), Brusel 791,56 bl., Budimpešta 993,70 bl., Curih 1094,40—1097,40 (10,95,90), Dunaj 800,36—803,36 (801,86), London 276,06 bl., Newyork 56,835 bl., Pariz 222,91 bl., Praga 168,31—169,11 (168,71), Trst 297,84 bl.

Zagreb. Amsterdam 2278,75—2284,75, Berlin 1354,50—1357,50, Budimpešta 992,20—995,20, Curih 1094,40—1097,40, Dunaj 800,36—803,36, London 275,66—276,46, Newyork 56,735—56,935, Pariz 221,91—223,91, Praga 168,31—169,11, Trst 296,70—298,79.

Belgrad. Berlin 1357,50—1357,50, Budimpešta 992,20—995,20, Curih 1094,40—1097,40, London 275,66—276,46, Dunaj 800,36—803,36, Newyork 56,735—56,935, Pariz 221,91—223,91, Praga 168,31—169,11, Trst 296,84—298,84.

Curih. Belgrad 9,1275, Berlin 123,72, Budimpešta 90,65, Bukarešt 3,0825, Dunaj 73,20, London 25,1925, Madrid 76,55, Newyork 519,75, Pariz 20,34, Praga 15,39, Sofija 3,76, Trst 27,18725, Varšava 58,26.

Dinar notira: na Dunaju deviza 12,47125, valuta 12,46, v Londonu 275,95, v Newyorku 175,875, v Pragi 59,30.

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 170 den., Ljublj. kreditna 123 den., Kred. zavod 850 den., Vevče 130 den., Stavbna 50 den., Sešir 105 den., Ruše 250—260.

Zagreb. Drž. pap.: voj. škoda ar. 406—406,50, kasa 406—406,50 (406,50), termini: 9, 409—411, 10, 412—415, 11, 416—418, 12, 419—420, 7% inv. pos. 89,50—95, agrari 53—54. Bančni pap.: Hipo 202—203 (202), Poljo 15,75—16 (15,75), Hrv. 50 d., Kred. 93 d., Jugo 81—83, Lj. kred. 123 d., Medjun. 56 d., Nar. 8360—8525, Prašted. 855—859, Srpska 155 d., Zem. 127—135 (127), Obrtna 30 d., Etno 164 d., Ravna gora 75 d., Kat. 31. Ind. pap.: Guttmann 180—185 (180), Slavonia 80—100, Slavex 96—100, Danica 120—135, Drava 430 d., Sečerača 405—420, (405), Osj. ljev. 210—220, Brod. vag. 130—145, Union 165—170, Isis 15—20 (15), Ragusea 405—430, Trbovlje 465—470, Vevče 130 d., Nar. šum. 40—45, Piv. Sar. 205 d., Narod. mlin. 20 d., Oceanis 205—220, Jad. plov. 570 d.

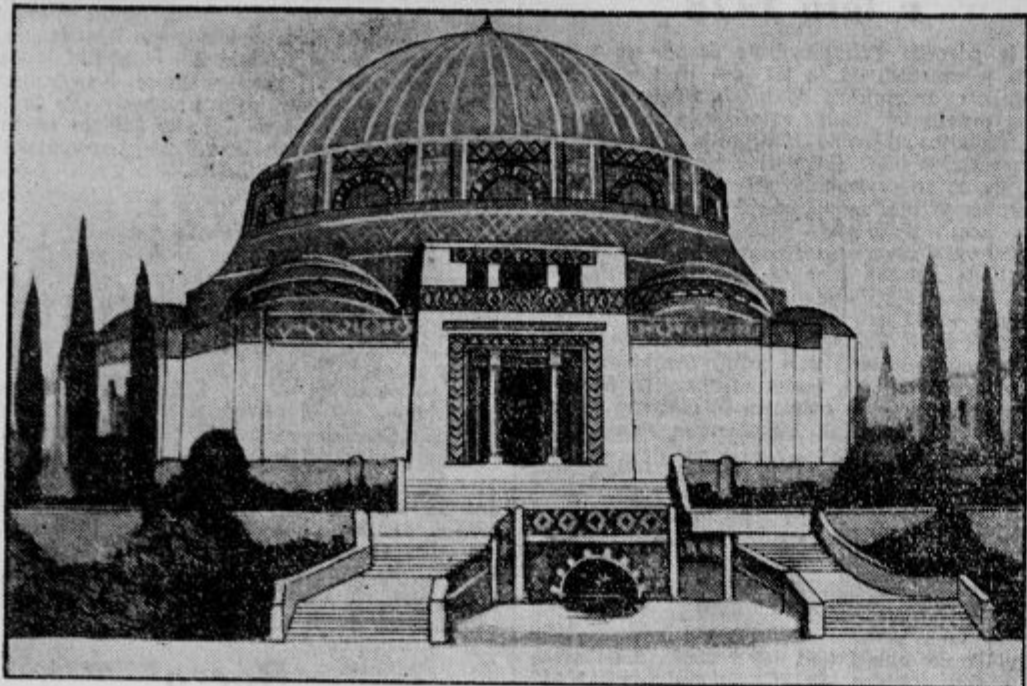
Belgrad. Narodna banka 8300 zaklj., 7% inv. pos. 89,75—90,50 (90), agrari 54,50—55, vojna škoda 405,50—406,50 (402,50—406, 12, 420—421 (421).

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 84,20, Wiener Bankverein 22, Bodencredit 99,90, Creditanstalt 52,75, Escomptes. 21,35, Zivno 115,50, Aussiger Chemische —, Ruše 30,25, Alpine 42,10, Trboveljska 57,30, Kranj. ind. 36,50, Rima Murany 115,80

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 2 vagona hrastovih

Sveta življenje in vrvenje



Židovska univerza v Jeruzalemu, duševno središče novožidovske Palestine.

Od divjaka do vseučiliškega profesorja

Bata Kindai Amgoza Ibn Lobragola ali mr. Pavel Emanuel, po rodu divji črnc, po poklicu vseučiliški profesor, prej na Skotskem, sedaj v Ameriki, pripoveduje o svojem življenju:

»V Ondoškem pragozdu južno od Timbaktu leži majhna naselbina docela golig črncev, ki še nikoli niso videli belega človeka. Pač pa so slišali o »belcih«. Ali res žive taki ljudje? Ali pa so morda živeli kdaj v davnini in potem izumrli? To me je malega, nagega devetletnega črnca neizrečeno zanimalo. Za-



Profesor Waizmann, predsednik cionistične svetovne organizacije, ki vodi kolonizacijo v Palestini.

kaj nisem poslušal svoje ljube črne mame, ki me je tako svarila in me skušala pregovoriti, naj se odrečem svoji goreči želji, da bi našel kje »belega moža«. Toda ne samo ema-ema, marveč tudi izkušeni vaški možje so se zvečer ob ognju svareče pogovarjali o belem možu; dečki smo tiho sedeli po kotih koč (gorje, če bi se bil kateri oglašil, ne da bi ga vprašali!) in groza nam je spreletala mozeg: Beli ljudje se plazijo po goščavah kakor strahovi vselej, kadar se napoveduje dež in po njem; nihče ne ve, od kod prihajajo. Ako zadenejo na črnca, ga surovega požro; žro le dvakrat na leto in imajo ogromen gobec, ki ga lahko povečajo, kolikor hočejo. Beli mož ima samo eno oko sredi čela in samo eno nož; prsti so razrašeni v pahljačo, ki jo leže

uporabljajo kot solčnik. — Posebno izbrano nismo govorili pri nas doma o belcih...

»Vse te grozne povesti pa niso zalegle. Bilo nas je 14 malih, docela golih zamorčkov, ki nas je neka noč zvabila iz domače vasi na pot, da bi našli »belega moža«. Šli smo in šli in doživeli v brezskrajnem pragozdu vsa mogoča pustolovstva in strahote. Zašli smo, napadale so nas divje zveri, a najbolj nas je preganjal strah: beli mož. Ponoči smo spali zviti v klopčič, kakor opice v mrežah plezalk na visokih drevesih; hranili smo se z bananami, palminim sokom in drugimi sadeži. Drug drugemu smo izsesavali kri, če je katerega pičila kača, in si z zobmi iztrgali ranjeno mesto. Kakor blazni smo kričali v grozi: »Beli mož! Beli mož! Skopali smo si jamo, zlezli vanjo in si cele dni nismo upali iz nje — iz strahu pred belim možem.

»Tako smo blodili in begali mesece in mesece. Tedaj pa zaslišimo nekega dne bučanje in zamolklo bobnenje. Morje! Konec sveta!

»Polagoma smo se navadili na morje, o katerem preje nikdar nismo nič slišali; prišli smo bliže in videli, kako črni ljudje skačejo v trebuh velike ribe, ki jih ne ugrizne, ker jo »zagovarjajo« s petjem. Riba nese ljudi k nečemu velikemu, ki leži tam zunaj na gladini; nanj splezajo črni ljudje. Ono veliko neznano izgine potem naenkrat za cele tedne, potem se pa nekega dne vedno zopet prikaže. Nas 14 zamorčkov se je najprej skrivalo v gošči; sčasoma pa smo postajali predrzni. Na obali smo našli veliko mrtvo ribo, skočili vanjo in po večdnevni poizkusih smo slednjič prišli do onega velikega; po vrveh smo splezali gori... srca so nam drhtela, v glavi je šumelo... tu, tu je — beli mož! Sami beli možje!

»Kakšno razočaranje! Kje je veliki gobec in pahljača na nogi? »Skoraj tako lepi so, kakor mi,« smo se menili med seboj zamorčki; »če bi jim le ne visela okolu života tista čudna koža!« Sicer pa nismo mogli niti trenotek postati, marveč smo neprestano poskakovali, ker so nas gladka lesena tla silno žgačkala.

»Na krovu se za nas ni nihče zmenil; saj so bili navajeni, da so otroci domačinov prihajali na krov in tamkaj skakali do odhoda ladje. Nenadoma pa se je ono veliko streslo in dalo od sebe pretresljiv glas. V divji grozi

je planilo 13 zamorčkov, ki še nikoli niso slišali o ladjah, o znakih za odhod ali celo o morskih volkovih — in se vrglo čez krov v zaliv Zlate obale. Z bliskovito naglico so hlastnila žrela morskih pošasti in voda se je pordečila...

»Ostal sem sam od štirinajstih. Zbežal sem nizdol v prostor za stroje, se zvil v klopčič, gledal in strmел od groze in začudenja. Ko sem zopet prišel k sebi, sem začul vrešče kričati in klicati svoje tovariše: »Keftala! Oolouoomi! E-kuš-e-ka!« Nobenega odgovora. Velika stvar se vrti in ziblje; postane mi slabo in zgrudim se na tla.

»Prišli so mornarji in me opazili; nekaj so mi govorili in se me hoteli dotakniti. V divji grozi sem planil nanje, jih praskal, grizel, tepel. Vrgli so me v kabino in zaprli vrata. Tod in tam se je odprla špranja, jaz pa sem se v samobrambi vedno zopet zakadil proti ljudem. Porinili so mi v kabino krožnik z jedjo. Izprva se mu nisem upal približati; toda dišalo je dobro, slednjič sem poskusil in bilo je okusno. Snedel sem — snedel bi bil trikrat, petkrat toliko.

»Postajalo je hladno in vedno hladneje. Prestajal sem strašne bolečine od mraza. Vrgli so mi »kožo« belega moža, kaj bi z njo? Opazil sem, da je prijetno ždeti na njej. Potem so prišli beli možje, me zgrabili in me hoteli vtakniti v hlače. Kričal sem, besnel, praskal, grizel — in pustili so me. V blaznih bolečinah sem ležal na tleh in si pel, tiho ihtec, črnske uspavanke.

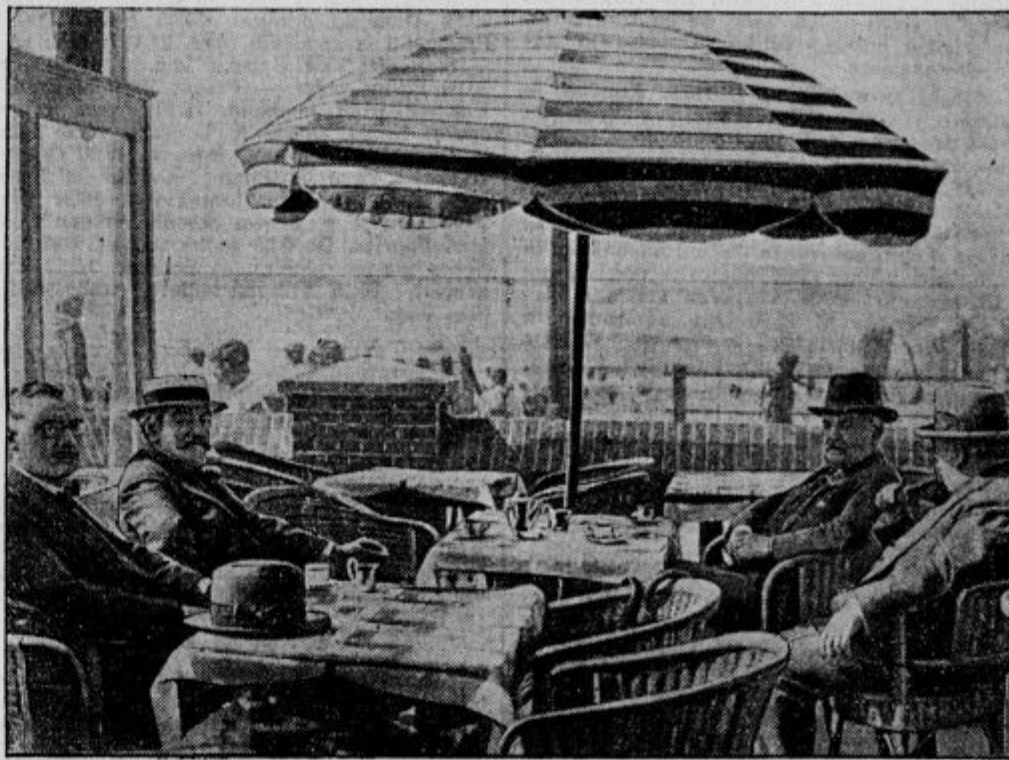
Polagoma sem postajal krotkejši, pogledaval sem skozi špranjo pri vratih, a vedno zopet zbežal v kot, če so se oglašili koraki. Slednjič se je velika stvar ustavila. Skozi špranjo sem opazil zemljo, splezal z ladje in začel teči, teči, nag kakor sem bil, po cestah Glasgowa. Kamenje me je zgačkalo... bilo je tako mraz... Ljudje so zijali in se smejali. Potem pa mi je prišel nasproti prijazen mož, me vzel s seboj v svojo hišo in me vzgojil. To je bilo l. 1896.«



Major Pabst, ki se je po izjalovljenju Kappovega puča v Nemčiji preselil v Avstrijo in organiziral tamkajšnji Heimwehr. Pabst hoče sedaj vreči Streruwitzovo vlado in je v tajni seji Heimwehra predlagal, da se izvrši pohod na Dunaj.

Letala v službi sladkosnedežev

Praga ne slovi samo po svojih spomenikih in kulturnih ustanovah, marveč tudi po svojih šunkah in drugih mesnih izdelkih, ki imajo odjemalce širom Evrope. Sladkosnedeži brez teh praških dobrot ne prebijejo niti poleti, ko je odpošiljanje na večje daljave zaradi vročine košljivo. V zadnjem času izvrstno služijo letala, ki v ledu prenašajo praške mesnine v Pariz. Sedaj uvedejo tako prenašanje tudi v Avstrijo, Nemčijo in ostale evropske dežele. Sicer pa služijo letala sladkosnedežem tudi v obratni smeri in prenašajo n. pr. žive rake iz Rotterdama itd.



Diplomati v Haagu pri kavi: Briand in Loucheur (levo).

Za to »dobroto« pa Ibn Lobragola »belemu možu« ni hvaležen, marveč zaključuje svoje pripovedovanje v pekočo tožbo: »O, da bi bil raje tedaj v pragozdu umrl, da bi me bili raje izročili sovražnim čarovnikom, nego tej mrzli, oblastni civilizaciji belega moža!«

Mož, ki zakone razdira

Tačas se mudi na Dunaju sodnik pri vrhovnem sodišču v Chicagu, ki so mu poverjene zakonske ločitve — Jožef Sabbath. V pogovoru s časnikarji je rekel sodnik, govoreč o svojem poklicu, med drugim: Po mojem mnenju bi se dalo mnogo lahkomišelnih ločitev preprečiti, ako sodnik vse stori, da razsrdjena zakonca zopet spravi. Sodnikova dolžnost je, da ne ostaja v mejah svojih formalnih dolžnosti, marveč da s strankami človeško razpravlja in jih z očetovsko skrbjo opozarja na pomen in posledice koraka, ki ga nameravajo storiti. — V teku enega leta imam v rokah 4000 do 5000 ločitvenih zadev; od tega sem mogel doslej razveljaviti približno 2000 ločitev in spravljeni zakonci žive sedaj srečno drug z drugim ter skupno skrbje za dobro vzgojo svojih otrok. Potrudil se bom, da se sprejme zakon, s katerim se podaljša rok za premislek. Na drugi strani pa bi se morali poostri ženični predpisi in določiti rok za premislek. S tem bi se preprečile lahkomišelnosti ženitve odnosno ločitve, ki so glavni vzrok številnih ločitev. — Zanimivo utegne biti, da sem moral v 75% vseh ločitvenih slučajev, ki so šli skozi moje roke, izreči ločitev po krivdi mož. Zene so odločno stanovitejše in mnogo bolj mislijo na odgovornost nasproti otrokom. Redki pa so slučaj, da bi se mož zaradi prevelikega bogastva naveličal svoje zakonite žene in si vzel mlajšo. — Ko se vrnem v Chicago, bom po evropskem zgledu ustanovil posvetovalnico za zakonce, ki se hočejo ločiti. Če bomo s tem le par otrokom ohranili dom in jih obvarovali pred izgubo staršev, bo že s tem ves trud obilo povrnjen.

Nevarna pasja pečenka

V okolici Olomuca je minule dni avtomobil povozil psa tovarnarja Schneiderja. Ranjeni pes je potem ugriznil tovarniškega paznika Trčka. Tovarnar je delavcem ukazal, naj psa ustrelje in zakopljejo. Toda neki delavec, oče desetih otrok, je vzel psa s seboj domov, ga ubil, spekel in pečenko s svojo družino pojedel. Kmalu se je pa izkazalo, da je bil pes stekel; ugriznjenega Trčka in celo delavčovo družino, ki je jedla pasje meso, so poslali v Pasteurjev zavod v Pragi.

Velikanska cerkvena tatovina

V cerkvi sv. Klare v Neaplju se je izvršil v noči na 27. avgust velikanski cerkveni rop. Roparji so vlomili v oratorij klarisinj in odnesli iz omar vse dragocenosti. Oplenili so skrinjice s svetniškimi ostanki, ki so bile bogato okrašene z biseri, zlatom in dragim kamenjem. Vrednost ukradenih predmetov se niti ne da preceniti. Za tatovi še nimajo nobene sledi.

Smešnice

»Kako je le to, da se da sedaj toliko zakoncev ločiti?«

»Vsi ti so se poročili po telefonu.«

»?!?«

»Saj veste — napačna zveza.«

*

»Kaj pa vendar počnete, Francka, da jemljete zlate ribice iz vode?«

»Saj ste mi vendar veleli, milostljiva, da jih moram krmiti s suhim kruhom!«

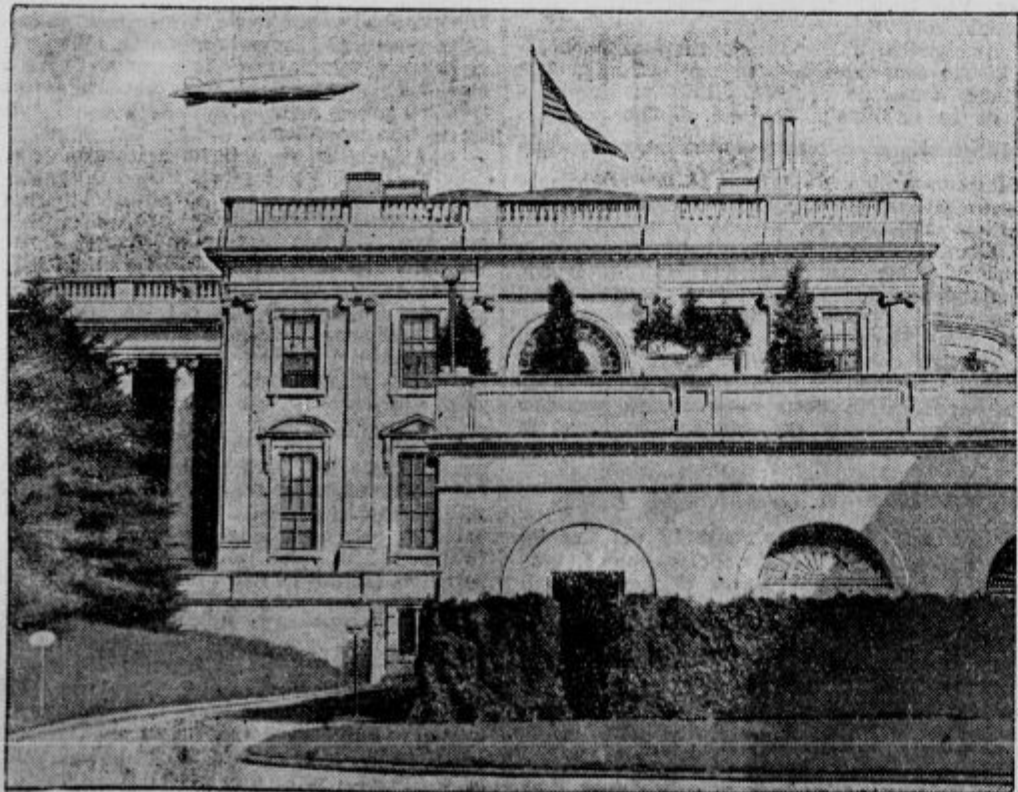
*

»Kaj bi rad, mali?«

»Prosim kos mila, ki prav zelo diši po parfemu.«

»Zakaj pa ravno tako milo?«

»Zato, da bo mamica takoj vedela, da sem se res umil.«



»Zeppelin« nad Belo hišo v Washingtonu.

Za duha in srce

ODISEJ IZ KOMENDE je gotovo najlahtnejši cvet slovenske romantike. Ivan Pregelj pripoveduje to napeto in genljivo zgodbo, polno dražljivih doživljanj in zanimivih zapletov, s tako mojstrsko spretnostjo in sugestivnostjo, da vname srce slehernega čitatelja. — Odveč pa je peti slavo prečudovitim ZAPISKOM GOSPODA LANSPRESKEGA, ki so po svoji klasično umerjeni vsebini enako globoki kakor po svoji umetniško kar najbolj dovršeni obliki nedosežni. — Zgodbo mladega Petra Pavla Glavarja, Odiseja iz Komende, ter zamisljena opazovanja in razmišljanja v sebi dozorelega starega Petra Pavla Glavarja, go-spoda in graščaka lanšpreškega, moremo po pravici smatrati za najbolj pomembna in najprivlačnejša dela novejšega slovenskega slovstva; tvorijo vsebino tretjega zvezka IZBRANIH SPISOV IVANA PREGLEJA v odlični izdaji JUGOSLOVANSKE KNJIGARNE v Ljubljani.

Razstava slikarja pl. Pistorja

V nedeljo dne 25. t. m. se je v Jakopičevem paviljonu odprla slikarska razstava del nedavno umrlega Oskaria pl. Pistorja iz Vuzenice. Ranjki je bil pri nas doslej manj znan po svojih delih, pa sta nas sedaj njegova vdova in sin seznanila z njimi.

Vitez Pistor je, kakor je mogoče posneti s slik, okrog l. 1880. samoučki začel, kmalu pa se je vpisal na dunajski akademiji k prof. Grieppenkerlu in šel pozneje še v Monakovo študirat k takrat izredno cenjenemu tirolskemu slikarju prof. Defreggerju. Zadnja desetletja je živel bolehen na svojem gradu blizu Vuzenice, kjer se je pečal zlasti s krajino.

V Jakopičevem paviljonu je razstavljenih okrog 120 slik in risb ter skic, ki do neke mere jasno kažejo slikarjev umetniški in stilni razvoj. Iz skoro otroške njegove dobe so na razstavi pozicizmi neokretne anatomije, nesigurne roke, potem je tu množica studijskih glav in aktov z Dunaja. Vsi se človeku primerno z zgodnjimi Vese-lovimi deli. Tudi njegov učitelj je bil Grieppenkerl. Z devetdesetih let nekako datirajo vplivi Defreggerja: kmečki genre, zdrav realistični stil, kateremu je kot reakcija sledil impresionizem. Pistor je zelo ljubil interieur z mnogimi folklor-nimi detaili, pozviljen z liriziranimi scenami po vzorcu pozne romantike (primeri 6, 11, 14, 20, 31, 37, 53 itd.), mestoma ga je že zgodaj zanimal svetlobni problem in lučni refleksi (24, 86), zraven tega otroški portret. Več ali manj defreggerske so številke: 5, 25, 33, 41, 119, 47, edina religiozna slika 35, sv. Družina je kopija po Defreggerju kakor tudi glavica deklice. Pistor rad slika tirolske kostume, v alpskem interieuru (neke slike pohorskih ognjišč so etnografski zanimive), prizore iz življenja divjih lovec, ljubezensko liriko s kmetov itd. V zadnjem času je gojil plein air in krajino, občutje (24, 86 i. dr.), vendar njegova impresionistična doba po kvaliteti zmotno zaostaja za mladostno. Časov, ko je znal zanimivo kompo-nirati figure, jih psihološki strniti v enoto in jih poživeti z barvnimi akcenti, jih mehko v inkarna-tu obdelovati (42, 43), teh časov kvalitete v starosti in boleznih ni več dosegel. Tuptam je pokazal nekaj temperamenta in švicanju (61), ne-kajkrat pa je padel pod povprečje.

Pistor je po svojem defreggersstvu pri nas kot umetniška pojava osamljen; zasluži pozornost pa tudi zato, ker imamo Slovenci pravzaprav malo slikarjev njegovega poznomantično-realističnega kova, malo žanristov in historikov. Imel je svoje čase kvalitete, radi katerih se pri nas gotovo ne bo pozabil.

Kmečka vas v Jugoslaviji

Ravnokar je izšla v založbi »Savremene Opštine« v Belgradu nad 600 strani broječa knjiga v folioformatu z naslovom »Naše selo«. Uredil jo je belgrajski podžupan in član zakonodajnega sveta dr. Miloslav Stojadinović. Delo je zamišljeno kot nekakšna »enciklopedija vseh manifestacij vaškega življenja v naši državi.

Na čelu dela je beseda kralja Aleksandra, ki imenuje vas čuvarja narodnih pridobitev in vir moči v izrazu narodnega genija. »Delati v pravcu kulturnega in gospodarskega dvigavanja naše vasi in pri tem strogo čuvati njen nacionalni karakter, se pravi izpolnjevati dolžnosti sedanosti in odgo-varjati potrebam našega zdravega in uspešnega razvoja v bodočnosti. Lepa misel.

Knjiga, ki je zelo bogato ilustrirana, vsebuje poglavja: Splošni del, Zgodovina, Geografija in

etnografija, Tehnična ureditev, Higijena, Pravo, Prosvetljenje, Kultura, Poljedelstvo, Gospodar-sko-socialni problemi, Naše nacionalne ustanove in iz življenja na vasi.

Knjiga obsega 109 člankov in razprav od okroglo sto avtorjev, večinoma belgrajskih vseučiliških profesorjev. Slovence sta samo dva pi-sala v »Naše selo«, namreč prof. dr. A. Melik, ki je objavil razpravo »Selo u Slovenackoj« (antro-pogeografsko stališče) in pa dr. St. Vurnik, ki ima v knjigi edini članek, pisan v slovenščini: »Slovenska kmečka hiša«.

Ta članek, ki obravnava svoj tema z zgodovinskega, etnografsko-kulturnega in umetnostno-stilnega stališča, zasluži pozornost, ker je prvi te vrste in točno opredeljuje slovenske hišne tipe in kategorije, ki so neizpodbitne. Razprava je ilustrirana s 17 uspešnimi fotografiranimi reproduk-cijami, s karto razporeditve hišnih tipov in 22 risbami, tlorisi itd.

V ostalem smo Slovenci v tej knjigi manj prišli na svoj račun. Pri nošah, glasbi, običajih smo absolutirani s par vrsticami, kar je velika škoda. Tudi sicer bi koristilo opisati v knjigi naše poljedelske, gospodarske, socialne, higijenske raz-mere našim južnim bratom, katerim bi tuptam naš kmet služil za zgled, koristilo pa tudi nam in našemu ugledu v državi.

Max Pribilla S. J.: Um kirchliche Einheit. (Izdaje zveze katoliških akademikov — založba Herder, Freiburg i.Br.) — Jezuit Max Pribilla nam podaja v tej izvrstni knjigi prvi obširni pregledni opis novejših stremeljenj po zedinjenju katoliške in protestantske cerkve od njih početkov vključno do svetovnih konferenc v Stockholmu in Lausanni ter enciklike sv. Očeta »Mortaliū animos«. Avtor je ostal vsekozi zvest katoliškemu stališču, vendar nudi sporazumu veliko pomoč, priznavač vsestran-sko brez pridržka, kar je dobrega. Zgodovinski dogodki so zabeleženi na podlagi najboljših virov z natančno označbo v poštev prihajajočih mest. Knjiga nudi jasev pogled v vodilne ideje in motive ter razlaga vse nejasnosti. Opis je lahko umiliv in enakomeren za katolike kakor za protestante. Ne more pa ga pogrešati, kdor se zanima za vprašanje cerkvenega zedinjenja ali sploh za položaj krščanstva v našem času.

Muzikalna drama. K. Stanislavski, utemeljitelj Hudožestvenega teatra, ki se zdaj zdravi na Nem-skem, se je izrazil v pogovoru z Grafom, glasbenim urednikom »Anbruch«, da z Nemirovičem Dančenkom, svojim dolgoletnim sodrušnikom vred, živi zdaj samo za opero. Realistična drama si je že priborila mednarodno priznanje. Zdjaj so otvo-rili Hudožniki operno gledališče, da prenovejo tu-di to področje. Sedanje leseno stopnicane opernih pevcev po odru, njih obrabljenosti, uničijo ves glasbeni vtis. Tu se mora pričeti notranje re-žijsko delo, ki naj zlije igro in godbo v umetniško celoto. Izkušnja je dokazala, da ne trpi bel canto vsled igre, temveč samo pridobi, ker ojači slož-nost pevca in dirigenta. Seveda zahteva veliko dela in je naskudiral Stanislavski dosedaj tekem treh let samo štiri opere. A stvar je prepomembna, da bi jo žrtvovali prelenim zborom in pevcom. Ko so pričeli Hudožniki s svojim psihološkim re-alizmom, so jim tudi očitali neizvedljivost njih na-črtov. A zdaj nimajo več nasprotnikov. Občinstvo, navajeno k dobri drami, ima več zahtevkov in igralci so spoznali upravičenost teh zahtev. Drami mora slediti zdaj še operal Sicer bo izgubila svoj kulturni pomen in dela genialnih skladateljev ne bodo kos novim manjvrtnim popevkam, ki pri široki javnosti izpodirajo resno glasbo.



Svenska filmska industrija.

Svenska filmska industrija je, v kolikor moremo o njej govoriti, majhna; majhna pa zato, ker ji manjka kapitala. Brezdvomno bo pa mogla zavzeti eno vodilnih mest v Evropi, če se ji posreči dobiti kapital. Kajti igralce kot režiserje ima prvo-vrstne.

Število švedskih filmov je majhno, ampak dobri so povečini. Umetniško in tehnično so na enem prvih mest in posebna vrednost njihova je ta, da so kulturnovzgojni in moralno neoporečni. To je deloma zasluža cenzure, pa tudi v veliki meri filmskih producentov, ki hočejo res nekaj lepega in dobrega svojemu narodu pokazati. Zato pa je takim filmom tudi gnotni uspeh zagotovljen. V vsej Skandinaviji si je treba dovelj zgodaj rezervirati vstopnice za kino, kadar teče kak švedski film, kajti gledalci se kot prvi tako tudi zadnji dan razprodajo. Seveda je v švedskih kino-gledališčih le 5% domačih filmov, 95% je uvoženih iz Amerike, Nemčije in iz Francije.

V zadnjih letih, ko sta se svetovnoznana švedska režiserja Stiller in Sjöström, podala v

Ameriko, je film na švedskem kvalitativno padel. Ni se mogel dvigniti nad povprečnost. Tako je bilo do pomladi 1928. Filmi iz te dobe na svetov-nem trgu niso bili bogve kako navdušeno sprejeti, zlasti se zato ne, ker Švedi ne znajo delati re-klame po ameriško. Tako o švedskih filmih nismo čuli skoraj ničesar.

Sedaj se ta stvar vidnoboljšuje. V Johnu Brunius in Edvardu Persson ima švedska dva re-žiserja svetovnega slovesa, ki prav nič ne zaosta-jata za umrlim Stillerjem in Sjöströmom, ki v Stockholmu uživa zaslužen pokoj. Bati se je le, da bi jih ameriška filmska industrija ne kupila in tako domovini odtegnila.

Niso pa bili krivi režiserji in igralci, da se do pomladi 1928 film ni mogel dvigniti. V prvi vrsti je bilo temu krivo pomanjkanje gnotnih sredstev. Tudi v tem oziru je sedaj na švedskem boljšje. Letos utvarjajo 10 do 15 filmov in kmalu bomo tudi mi imeli priliko v filmu občudovati lepote švedske zemlje.

V l. 1928. sta dva filma kvalitativno dosegla uspeh. Eden izmed njih je že zadnjič omenjeni »Gustav Wasa« in še nek drugi humoristične vse-bine. Filmska družba »Scania-film« pripravlja le-tos velik polarni film, ki se snimlje na Laponskem in v polarnih pokrajinah. Ta film švedska nestrno pričakuje in stavijo nanj mnogo nad. Drugi večji film omenjene filmske družbe je Aatmakers Bal. To je film komične vsebine, v kateri režiser Pers-son igra glavno vlogo. Ta družba že more vedeti, zakaj je s tem močnem sklenila desetletno pogod-bo. Tudi filma »Mladenka v fraku« in »En dan milijonar« sta bila jako simpatično sprejeta, in to celo na Holandskem, kjer so ljudje najbolj kritični. Kontinent se je že jel zanimati za švedske filme in tako je Francija letos že kupila štiri, Španija tri in Švica dva. Povsod jih je publika z navdu-senjem in odobravanjem sprejela.

Torej na kratko smemo reči: švedski narod ljubi kino, to dokazuje s svojim posetom v gle-dišča, katera so po deželi lepo, moderno zgrajena in katerih število je sorazmerno precej veliko. Filmska industrija se lepo razvija, filmi so prvo-vrstni in je po njih povpraševanje. Med režiserji in igralci dobimo umetnike svetovnega slovesa. Tako so predpogoji za razmah filmske industrije na švedskem dani.

Kino »Ljubljanski dvor« prične svojo jesen-sko sezono jutri 1. sept. in sicer s filmom »Bel-phégor«. Film je izdelala pariška »Societe Cine-romans« in je umetniško, kot tehnično, prvovr-sten. Izborna je režija Louis Nalpasora in tudi fotografija je čista in jasna, kot pri malokaterem filmu. Vsebinske je kriminalnega detektivskega zna-čaja, pa vsak otrok bo hitro ločil med ameriškim detektivskim šundom in med francosko režijo. Film je umetniha. — Kino »Ljubljanski dvor« hoče v svojem zimsko-sezijskem programu držati umet-niški in moralni nivo filma in ga zato Ljubljana-nom, kot ljubiteljem filma z dežele, toplo pripo-ročamo.

Sport

TENIS-TURNIR.

SK Ilirija (Ljubljana) : SK Celje (Celje).

V soboto 31. t. m. točno ob 16 ur v nedeljo 1. septembra ob 8. se vrši na tenis prostoriš SK Ilirije pod Cekinovim gradom, prijateljski turnir med imenovanimi kluboma. Ker sta moštvi obeh klubov prilično enako močni, obeta se ostrina in napeta igra med obema rivaloma, ter je zmaga ene-ga kakor drugega jako dvomljiva. SK Celje po-stavi sledeče moštvo: gđc. Borlak, gg. Kopušar, Oberlinnder, Borlak, brata Burger ter Toplak, medtem ko belo-zelene zastopajo: gđc. Boža in Ina Šaplja ter gg. Kmet, Novak, Kozelj, Zajc, Stojan, Pogacar. Turnir obeta biti jako zanimiv, vsled česar apeliramo na vso sportno publiko, da pri-re-ditev v polni meri poseti ter da s tem spodbu-do k nadaljnjemu razvoju tenis-sporta.

DRUGO KOLO ZA PODZVEZNI PREHODNI POKAL.

V nedeljo dne 1. septembra se bo odigralo II. kolo za podzvezni prehodni pokal, v katerem na-stopijo zmagovalci iz I. kola, ki so se po cup-sistemu kvalificirali za nadaljno tekmovanje.

V tem kolu nastopijo torej SK Ilirija : SK Svo-boda in SK Slovan : ZSK Hermes. Najtežje delo je opravila pretečeno nedeljo SK Svoboda, vsled česar bo zanimivo, kako se bo držala proti SK Iliriji. Brezdvomno bo takrat trčila na močnejšega nasprotnika in le če bo razvila vse sile, sme pričakovati ugodni rezultat.

Tudi tekma med Hermesom in Slovanom bo nudila dovolj napeto igro. Oba nasprotnika sta znana kot zelo ambiciozna in mogoče, da se bo skušal Slovan revanžirati za poraz, ki mu ga je prizadejal Hermes v pomladni prvenstveni sezoni.

Tekmovanje se bo vršilo na igrišču ASK Pri-morje, Dunajska cesta in sicer nastopi prvi par ZSK Hermes : SK Slovan ob 15.30, drugi par SK Ilirija : SK Svoboda pa ob 17.15.

SLUŽBENE OBJAVE LNP.

(Iz seje posl. odbora dne 28. avg. 1929.)

Poslovni odbor je verificiral dne 25. t. m. od-igrane tekme za preh. pokal LNP: Hermes : Kra-kovo 4 : 2; Slovan : Natak 6 : 0; Ilirija : Reka 12 : 0; Svoboda : Jadran 5 : 0. — Upravnemu od-boru v disciplinarno postopanje sta predložena SK Krakovo, zaradi prepozne nastopa in SK Reka, ker ni oddala predpisane seznama moštva. SK Reka se obenem poziva, da do 31. t. m. dostavi seznam moštva na naslov tajnika IL, LNP, kavarna Evropa. — Istotako se naproša službujoči odbor-nik g. Matjašič, da tekmo 48 ur odda na isti na-slov predpisano poročilo o tekmah 25. t. m. — Zaradi nesportnega vedenja pri tekmii Svoboda : Jadran je pozvan igr. Ozebek Karel (SK Svoboda) pred kazenski odbor.

V nedeljo dne 1. septembra se odigra II. kolo pokalnih tekem na igrišču SK Primorja in sicer ob 15.30 Hermes : Slovan in ob 17.15 Ilirija : Svo-boda.

Službo opravljajo: blagajna g. Šetina in SK Svoboda, rediteljstvo g. Erman in po 3 reditelje vsakega kluba za čas tekme svojega kluba. Nastop službe pol ure pred določenim pričetkom tekme.

Posl. o. ponovno poziva klube Primorje, Her-mes, Svoboda, Slovan, da javijo do 3. sept., ali sodelujejo z juniorskimi moštvi v prvenstvenih tekmah.

Posl. o. prosi gg. odbornike, ki imajo podsa-vezne rediteljske znake (odborniške kokarde), dr-jih nemudoma vrnejo podsavezu.

Za 1. septembra sta odobreni prijateljski tek-mi Zeleničar : Villacher SV v Mariboru ter Ilirija rez. : Grafika. Naknadno je odobril posl. o. pri-jateljsko tekmo Svoboda, jun. : Svoboda, Jesenice odigrano 25. t. m. na Jesenicah.

Verificirani so igralci: s pravico nastopanje dne 7. sept. za SK Amater: Dolanc Martin, Ope-pek Ivan, Skubic Slavko; za SK Natak: Hermar Karel; za SK Slovan: Laznik Viljem.

Prvenstvene tekme v celjskem okrožju se pri-čajo 22. sept. z izločilno tekmo Atletik SK : Šo-štanj; dogovor glede kraja odigranja in glede od-škodnine se prapušča kluboma, ki pa morata ka-viti dogovor 14 dni pred terminom podsavezu. Zi 6. oktobra je doletel posl. odbor prv. tekmi Celje: zmagovalec tekme Atl. SK. — Šoštanj v Celju : Amater : Trbovlje v Trbovljah. — Tainik II.

S. K. Grafika. Danes ob 16 redni training

nogometne sekcije. Udeležba strogo obvezna. — V nedeljo odigra I. moštvo ob 16 popoldne training-tekmo s komb. moštvom SK Ilirije. — Načelnik.

I. internacionalna nogometna tekma na Ble-du. V nedeljo dne 1. sept. ob 16 se vrši na sport-nem stadionu v Zaki nogometna tekma med Lin-der Sportklubom iz Beljaka in novoustanovljene sekcije S. K. Bled. Ker je to prvi nastop domači-nov, vzbuja med tukajšnjimi sportniki upravičene zanimanje, osebito ker postavi S. K. Bled prece močno moštvo.

RAZNE SPORTNE VESTI.

J. N. S. je Češki nogometni zvezi v stvari odložitve običajne reprezentančne tekme dne 28. oktobra v Pragi odgovoril na energičen način. V notli se predvsem poudarja, da je v slučaju, ako Čehi nečajo igrati le običajne aekme, veliko vprašanje, če se bodo v bodoče te tekme, ki se igraje že 10. leto, sploh še igrale. Odgovornost za posledice, ki bi radi tega nastale, nosi češka nogomet-na zveza. Poudarjajo se dalje še bratske vezi med obema narodoma. Sicer so tudi Čehi v notli ome-njali bratstvo sem in tja, končno pa nečajo z nami igrati. Pričakujemo, da bo zmagal med Čehi čul slovenske solidarnosti nad profesionalnimi inte-resi.

V tenis turnirju Jugoslavija - Grška vodijo Grki z 2:0. Garanziotis je premagal Friedricha s 6:4, 7:5, 6:2 in dobil prvi bod za Grke, drugi bod je osvojil Zerlendi z 1:6, 6:3, 6:2, 5:7 in 6:4 nad Schäferjem.

J. N. S. je dovolil Italijanskima državljanoma bratoma Gazzari, da lahko nastopita za reprezen-tanco Splita na proslavi Z. N. T. Juniorsko repre-zentanco Ljubljane tvorijo naslednji igralci, Ur-bančič (Logar)—Jug. Strehovec—Berglez, Varšek, Mihelak, Trobeveč, Terček, Svetič, Senica, Rihar. Ker je pa Hermes L. N. P. zaprosil, da se pokalna tekma preloži, tej prošnji pa L. N. P. radi pomanj-kanja terminov ne more ugoditi, bodo iz juniorske reprezentance izpadli Hermesovski igralci. Zeleti je pa, da so naši juniorji v jašji postavi, kajti v for-mi, v kakršni so ti mladi igralci, jim je uspeh v Zagrebu sguven.

Povodom proslave Z. N. P. bo prejel odlični sportni delavec gospod Beletto za zasluge na sport-nem polju spominsko plaketo v znak priznanja. Odličnemu nesebičnemu sportniku na tem odliko-vanju čestitamo. J. N. S. je pri odlikoval naknadne še dva sportna delavca. Pri prvotnem odlikovanju sta bila pomotoma prezrta gg. ing. Hodžič iz Bel-grada in Vodišek iz Ljubljane.

Francis Jammes:

Rožni venec v solncu

TUKAJ POČIVA
DOMINIKA,
KI JO JE POKLICAL V NJENI POMLADI
NAS GOSPOD JEZUS KRISTUS.
SOPROGA HEKTORJA DE LA VILLE-MONTANE,
LADIJSKEGA POROČNIKA,
KI SE JE VDAL V BOŽJO VOLJO.
1849.

Mladi mož je le predobro poznal ime de la Ville-Montane. Saj je bilo to rodbinsko ime Hektorja sta-rega Dominikinega strica. Sedaj je razumel, odkod je dobila Dominika svoje krstno ime. Njen stari stric, ki je bil njen krstni boter, ji je dal ime v spomin na svojo nekdajno soprogo. Dominikin bivši zaro-čenec si je predstavljal mladega ladijskega poro-čnika, ki je prišel na ta daljni otok, bil nekaj let semkaj komandiran, in se tu oženil s krasno mlado Kreolko. O tem zakonu v Franciji menda ničesar niso vedeli. Mlada žena je menda radi boleznii umrla in ladijski poročnik je bil komandiran v druge kraje. Ostala je samo žalostna mati, ki je hodila vsak dan jokat na prezgodnji grob svoje drage hčerke.

Solze so stopile mlademu znanstveniku v oči in čuden se mu je zdel ta slučaj, da sreča tukaj v daljni deželi grob soproge sedaj že nad osemdeset let starega admirala, ki je bil stric njegove Dominike.

Bilo je že pozno in moral je nazaj na čoln, kjer so ga čakali tovariši. Poprej pa je še pogledal za-morkin dom in videl, da stanuje v revni koči, kjer je spala na tleh ter se hranila s krompirjem in mor-skimi raki.

34

Po obedu na ladji se je zaprl v svojo kabino ter začel razmišljati. Vzel je v roke križ in pogledal na majhno mrtvaško glavo in obe prekržani kosti, ki se nahajata ponavadi spodaj na razpeli, in pred-stavljal si je, da od najlepše ljubezni ne ostane nič drugega kot nekaj kosti v zemlji. Srečen soproj, ki v svojem srcu ohrani samo čiste spomine. Brez-dvomno je bil eden takih stari admiral, ki je dal v spomin na svojo prvo edino ženo njeno ime svojemu krstnemu otroku.

Mrličje je treba pokopati ter jih maziliti. Ali ni ta mlada Kreolka, ki je umrla v cvetju mladosti, našla v srcu svojega soproga, kateri je ostal, mazilo, enako kot so ga bile rabile sv. žene.

Mladi mož je primerjal svojo bol z nesrečo ladijskega poročnika. Obe boli sta bili enaki, a vendar različni. Predstavljal si je Dominiko oblečeno kot redovnico in pomislil je na vse one, ki jim bo delala dobro v življenju.

Po dolgem razmišljanju, ki je okrepilo njegovo srce, je spet sedel h knjigam in svojemu delu ter nadaljeval študij o morskih rastlinah. Nato je šel gor na krov ladje, pogovarjal se je tam s svojimi tovariši, ki so bili vsi materialisti, a vendar imeli veliko spoštovanje do mladega katoliškega učenjaka.

Eden teh mladih ljudi je bil doma na otoku Martiniku in s tem sta se prav dobro razumela.

»Ali razumeš kreolski jezik?« ga je vprašal mladi mož.

»Tako dobro ali pa še bolje kot francoščino,« je odgovoril dijak.

»Ali me hočeš spremljati na otok in mi služiti za tolmača?«

Dijak ga je začudeno pogledal, zakaj mladi mož ni nikoli imel navade odhajati po večerji s krova. Odgovoril mu je:

»Prav rad grem s teboj.«

Tri ure pozneje je čoln pristal ob obrežju, ko je solnce že zašlo. Kot povsod v tropskih pokrajinah, se je takoj naredila noč in mesec je zasijal z neba. Mlada moža sta stopala po stezi proti vasi, ki sta jo natančno razločevala v mesečini. Iz daljave se je čulo vdarjanje valov ob obalo. Mladi mož, ki je ljubil Dominiko, je naglo našel uborno kočo zamorke, ki ga je bila zjutraj vedla na pokopališče. Večerjala je. Ko je zapazila oba Francoza, se je vsa vesela dvig-nila. Pokazala je z roko proti pokopališču in potem dala prst na usta, kot bi hotela reči, da je treba molčati. Potem je nekaj govorila.

»Vpraša te,« je prevedel tovariš mladega moža ki je bil nekoliko začuden, »ali jo hočeš zopet spre-miti na pokopališče, kot si to storil danes zjutraj. Kaj si že govoril z njo?«

»Da, bil sem z njo skupaj danes zjutraj. Povej ji, da greva z njo.«

Ta stara ženska je vzela seboj neke vrste god-beni instrument, podoben mandolini, ter je vedla oba na grob svoje hčerke. Sedla je na kamen in zapela dolgo pesem obema potnikoma ter jo spremljala na svojem instrumentu. Dijak je prevajal mlademu možu pesem v francoščino. V tej pesmi se je kazala vsa žalost pa tudi vsa ljubezen tega divjega srca:

»Bil je to otrok mojega mleta, stara šestnajst pomladi, ponos očeta in matere, ki sta jo ljubila iz vsega svojega srca, Dominiko.«

Ljudska knjižnica in založništvo Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani: 25. zvezek: Haggard, Hči Cesarja Montezume, 32 Din., vez. 42 Din.; 26. zvezek: Lorenzini, Störck in njegova Burka, 24 Din., vez. 22 Din.; 27. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 28. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 29. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 30. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 31. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 32. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 33. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 34. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 35. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 36. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 37. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 38. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 39. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.; 40. zvezek: Haggard, Kleopatra, 24 Din., vez. 22 Din.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglaševanje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena z namka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28.

Službe iščejo

Službo hišnika

bi prevzel kjerkoli v mestu ali okolici. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hišnik«.

Vdova

s sinom ali brez njega, išče primernega mesta. Najraje kot hišnica ali gospodinja. Cenj. ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vdova« št. 9399.

Gospodična

z letnimi spričevali gospodinjinske službe, dobra, varčna kuharica, zmožna vsega dela in likanja moških oblek, vzgoje otrok, šivanja, želi službo k gospodu vdovcu ali samcu. Ponudbe poslati pod šifro »Spretna gospodinja« št. 9442 na upravo.

Službo dade

Dva hlapca

pridna in trezna, eden h konjem, drugi k goveji živini, če mogoče nekoliko znanja nemščine, se sprejmeta. Pismene ponudbe na Oskrbništvo Loka pri Zidanem mostu.

Krepkega dečka

poštenega, kateri ima veselje do pekarske obrti, sprejme pod ugodnimi pogoji kot vajenca parna pekarna Josipa Lavtižar v Kranjski gori.

Stalna eksistenca

absolvent trg. akademije ali srednje šole, več perpektivnega strojepisja in stenografije, kakor tudi korespondence v slovenskem in nemškem jeziku, dobi pri velikem podjetju takoj službo. Oferte pod »Stalna eksistenca« upravi »Slovenca«.

POZOR!

Najboljša brezalkoholna pijača je ORIGINAL „SANTAS“ Dobi se v vseh gostilnah in restavracijah. Izdeluje: I. Slovenska tovarna mineralnih voda, Slomškova ulica 27.

Kavarna »UNION« v Ljubljani potrebuje

blagajničarko

Letnooročno pisane ponudbe in spričevala z navedbo referenc se naj predloži osebno Upravi hotela »UNION« v Ljubljani.

KOSTANJEV LES za tanin

BRUKOV TANINSKI LES
BRUKOVA DRVA
kupi stalno najugodnejše
ERNEST MARINC, CELJE
Zrinjskega ulica št. 4 — Telefon št. 136

Trgovska učenka

zdrava, poštena in pridna, s primerno šolsko izobrazbo, ki ima veselje do trgovine, po možnosti znanje nemškega jezika, se sprejme v trgovino z mešanim blagom v manjšem mestu. Ponudbe pod »Zanesljiva in pridna št. 9389« na upravo »Slov.«

Pleskar, pomočnikov več dobrih takoj sprejem. Ivan Strojani, Ljubljana, Sv. Petra nasip 65.

Kuharica

perfektna, snažna in poštena, se sprejme v trg. hišo (dve osebi). Plača dobra. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 9464.

Samostojna kuharica z dobrih spričevali, se išče k zakoncem brez otrok v sredini Ljubljane. Ponudbe pod »Prvovrstna kuharica« št. 9441 na upravo »Slovenca«.

Pekovski vajenec

krepak, pošten in zanesljiv, se sprejme s hrano in stanovanjem v hiši. — Alojz Noč, Podružna pekarna Javornik na Gorenjskem.

Zastopnike za prodajo grozdja

išče v vseh večjih mestih Južnobanatska Vinogradniška Zadruga. Ponudbe z označenjem kavcije in zahtevom plače na RAJFEISEN ZADRUGA, VRŠAC.

UČENKA

za mizarstvo obrt sprejem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. J. GRILEC, CELJE, Gaberje 140.

Trgovski pomočnik

mešane stroke, slov. in nemšk. jezika zmožen, z dežele, vojaščine že prost, 24 do 28 let star, z dobrimi spričevali, se takoj sprejme. — Ponudniki s kavcijo imajo prednost. Ponudbe pod šifro: »Trgovski pomočnik« št. 9388 na upravnštvo lista.

Išče se učenka

za tukajšnjo trgovino z mešanim blagom in delikateso. Učenka, ki je dovršila 3 razrede gimnazije, realke ali meščanske šole, mora biti zdrava, krepka ter iz dobre in poštene hiše. Pismene ponudbe pod »Zanesljiva na upravo »Slovenca«.

Šivilje za dežnike dobe delo na dom. Tovarna Vidmar, Pred škofijo št. 19, Ljubljana.

Viničar

z 3-4 delavskimi močmi se sprejme na večje posestvo z vinogradom v Haloze. Vstop 1. novembra t. l. — Vpraša se v upravi »Slovenca« pod »Viničar« št. 9448.

Vezilje

izvežbana za belo vezenje in fileet sprejem takoj proti dobri plači in tudi hrani in stanovanju. Ponudbe z navedbo zahtevkov na upravo lista pod »Vezilja« št. 9317.

Kupimo

Kupimo trgov. specerijsko oprav. Ponudbe na: Konzum, Kongresni trg 2.

Prodamo

Motorno kolo poceni naprodati. Vprašaj v Kamnici pri Mariboru, Bračko.

Pubasto perje

kg po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisti beli puh kg po 300 Din. L. Brozović, kemička čistilna perla. Zagreb, Ilica 82.

Direkcija državnega rudnika Velenje nabavi na dan 16. septembra 1929:

460 m kabljev za slabi tok
900 kmd. pritrdilnih spojk
50 kmd. uvodnih izolatorjev
20 kmd. uvodnih zaščitnih telefonskih naprav
300 kmd. izolatorjev z oporami
5000 m silicium bronove žice

Natančnejši pogoji se dobe pri podpisani Direkciji. Ponudbo je kolkovati s 5 Din in jo predložiti najkasneje do 16. sept. 1929. dopoldne. — Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje, št. 8419/II.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje nabavo

4 komade ročnih gasilnih aparatov in
4 rezervne polnitve

Natančnejši pogoji se dobi pri podpisani. Ponudbe je kolkovati s 5 Din. — Iz pisarne Direkcije državnega rudnika Velenje, broj 8418/II.

Stroji za proizvodnjo

fotorazglednic in fotografij do 18×24 cm (na električni pogon) in zaklopna kamera 13×18 s Zeiss-Tessarom 4.5, na prodaj. Fotograf, Novi vrbas.

Več železnih sodov po 300 do 400 litrov, prodaja zelo ugodno Janč. Zidovska ulica 1.

Kotel za žganjekuho in sadni drobilnik prodaja vsled nabave novih, večjega obsega, po najugodnejši ceni Alko, Kolizej, Ljubljana.

»Fiat« auto

štirisedežen, v najboljšem stanju, prodaja po zelo ugodni ceni Novakovič, Kolizej, Ljubljana.

Hrastove kadi za namakanje sadja, v najboljšem stanju, prodaja Novakovič, Kolizej, Ljubljana.

Navijalni stroj na 3 vretena se takoj poceni prodaja. — Naslov v upravi pod št. 9398.

Popolna naprava za tovarno glavnikov in gumbov z motorji in transmisijami se poceni prodaja vsled rodbinskih razmer ali da v najem. Ponudbe se prosijo na oglasni zavod »Reklam«, Novi Sad pod šifro »Fabriški uredjaje«.

Posrestva

Gostilniško posestvo z vsem inventarjem, na periferiji Ljubljane, cenj. naprodati. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 9336.

Pozor, trgovci!

Proda se lepa, skoraj popolnoma nova trgovska oprema, obstoječa iz manufakturnih ter specerijskih stalaž in pultov, po nizki ceni. Ponudbe na: Josip Prekopec, Šmarje pri Jelšah.

Vnajem

Gostilno v najem

restavracijo ali hotel — iščem na prometnih točkah. — Ponudbe upravi Slovenca pod »Sigurno«.

Dijaki

Dva dijaka

nizješolca se sprejmeta na stanovanje in zajuterk. Nemška konverzacija. — Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 9290.

Dijaka sprejem

v dobro oskrbo, strogo nadzorstvo; bližina vseh šol. — Naslov v upravi »Slovenca« v Mariboru.

Pouk

Strojepisni pouk

med počitnicami se vrši vsak dan od 18. ure dalje. Vpisovanje v torek dne 3. septembra od 18. do 20. ure. Učna ura 4 Din. Christofovi učni zavod v Ljubljani — Domobranska cesta št. 7/I.

Šoferska šola

prva oblast. koncesijon., Camernik, Ljubljana (Jugovavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Avtomobilisti!

Šofer in samovozač

Spisal inž. Josip Štolfa. — Cena vezani knjigi Din 140 — Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.

Autokaroserije

vseh vrst in modelov — najboljša, najsolidnejša in najhitreje izdeluje
MATIJA PERKO, LJUBLJANA
Tovarnica za mizarstvo in autokaroserije.
Telefon 2372. Plačilne olajšave. Telefon 2372.



STOEWER

re Inji uporabljen za vse pisarniške posle, v elegantnem črnem kovčku obenem tudi za potovanje. Na zalogi pri tvrdki

L. Baraga

Ljubljana, Šelenburgova ulica 6
Telefon št. 2980 — Plačilne olajšave

Ljubljanska gradbena družba z o. z.

Telefon 25—27. Brzjavka Gradbena Ljubljana.

Ljubljana, Slomškova ulica 19

Gradbeno podjetje za vse vrste visokih zgradb, industrijske zgradbe, gospodarske zgradbe, cestne in mostne zgradbe, ter vsa v gradbeno stroko spadajoča dela. — Najnižje cene in najsolidnejša izvršitev.



Vsemogočni je poklical našo drago, nepozabno mamico, staro mamo, sestro in taščo, gospo

Nežo Drobnič

v boljše življenje. — Pogreb bo v petek, dne 30. avgusta, na farno pokopališče na Blokah.

Počivaj v miru, predraga mamica!
Molimo zanj!

Bloke, dne 29. avgusta 1929.

ANTON, sin. S. PAVLINA MARIJA, S. ELIZABETA ROZA, misijonarki; URSULA, ANICA, hčere. SLAVČEK, ZVONKO, vnuka. MALKI, sinaha. — FRANČIŠKA PAVLIČ, sestra.

Obiščite

VII. jesenski velesejem v Osijeku

in oblastno gospodarsko razstavo

od 31. avgusta do 8. septembra 1929. Zastopana bo industrija, obrt, domača industrija, narodne nošnje, poljedelstvo, vinogradništvo, živinoreja, ribarstvo in lov, mlekarstvo, čebelarstvo itd. Razstava konj, govedo, drobnice, perutnine.

Konjske dirke

Potovanje po železnici in parobrodih za polovično ceno. — Legitimacije se dobe pri zastopstvih, denarnih zavodih, občinah. Kjer jih ni se naroče naravnost od uprave Velesejma v Osijeku.

Brez posebnega obvestila.



Neizprosna smrt nama je včeraj, dne 29. avgusta 1929, ob 10 zvečer ugrabila nepozabno ženo, oziroma nepogrešljivo mamico, gospo

Antonijo Kocmur roj. Istenič

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v soboto dne 31. avgusta 1929 ob 16 iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Pobrežju. — Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 2. sept. 1929 ob 7 zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 30. avgusta 1929.

Ciril KOČMUR, odvet. kand., in sinček.